Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІІай обкома, Нохч-ГІалгІІай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

66 (4507). | ЕРА, 3 июнь, 1971 шу. | Мах 2 кеп. | Газет арадувла 1923 шера дениз

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕН СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН

«1971 шера юртбоахама культурий хьуькъам чуэцначин ук кийчъелгіи ІалашдаРа де дезарий хьаькъехь» соцам тІаьийцуб КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон.

Хьуъкъам доцидача ханашкен на бойтанн шийн ханнахьа а тІехдика а чуэцар, ялати лаьттанцара йоала къийсола продукташ энара едналаш кхоачаш тІехкхоачашир а уж цІасвалтен на бойтилтен ІалашдаР а хуьла КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон союзни республикай Компартей ЦК-ашн Министрий Советаш СССР юрта боахама Министерство, СССР мелиорацен кин боахамен Министерство, Союзсельхозатехника, СССР заготовкий Министерство, СССР ахачан промышленноста Министерство, СССР айтача промышленноста Министерство, парте краевой, областной, районни комитеташ, автономни республикай Министрий Советаш, къахьегамхой депутатий моттигерча Советий исполкомаш, моттигера юртбоахама органаш, колхозийн совхозийн кулгалхой декхарийла баьб 1971 шера хьуькъам чуэцен юртбоахама продукташ кийчъен колхозаш, совхозаш заготовительнии транспортнии организацеш шоай ханнахьа кийчъелга Іалашде.

СССР юрта боахама Министерствана, Союзсельхозтехникала, машинналькъа Министерствана мукъа беннаб союзни республикай Министрий Советашца дагаьйначул тІехьагІа ялата культураш чуэцилга сихдара, эттача хьалашка хьежжа, юрта боахама гІулакхашта хьожаьча фондашкара ялаташ чуэца комбайнаш телара ялаш 1971 шера июне — сентябре хуьла а хІаьта иштта бахйтанза ца боалаш моттигаш кийсъелча кхача союзни республикашкара опытни комбайнераш ялаташ чуйца даллалца йолча хана Казахски ССР-е хьежабе а.

Яхийтаяза ца йоалаш моттигаш найсьелча, СССР юрта боахама Министерстваден союзни республикий Министрий Советашцен дагабьенначул тІехьагІа Союзсельхозтехникана мукъа беннаб «Транссельхозтехника» транспортни предприятей автоколоннаш ялатеш чуцен юртбоахама продукташ кийчъен цІьан союзни республикера кхача союзни республике ахийта.

Тракторни юртбоахамен машиностроене Министерство а кхийола министерстваш а декхарийла а ялаташ чуэца юртбоахама машенаш къоастаьча фондий чотах 1971 шера ханал хьалха кийчъелгеи юрта боахама дІалулгеи Іалашде.

Юрта боахамин хия боахамин тракторий, автомобилий юртбоахама машений, экскаваторий запасной оатхалаш кийчъеш йолча министерстваштен ведомстваштен тІадиллад запасной оатхалаш республикашта, крайшта, областашта боарамагІа лоаттаера къастта уІла тІа а йоийташ, уж ханал хьалха дІакхухьийтилга Іалашдар.

1971 шера ялаташ чуэцара колхозашта, совхозашта пачхахьалкхен кхыча юртбоахамен ялаташ дІачуийдечен предприятешта кхы тІа а оборудовании, мехкдаьтта продукташ, материалаш хьожаю.

СССР мехкдаьтта чакхдоахачен мехкдаьтташхимически промышленноста тІадиллад ялаташ чуцара баллаш чакхдахара 1971 шере хьы тІа а мехкдаьтта продукташ хьаелтен дІахоьхилтен.

СССР Госснабан союзни республикай Министрий Советашта тІадиллад юрта боахамен хин боахамен гІулакхашта лаьрхІа, юрта тІирсаш хьаладра, ялаташ дІачуийдечен заготовительнии организацешта йоттие, тІишлоч материалаш, металл, оборудованн доаттаелга Іалашдар.

Союзни республикай Компартей ЦК-ашн Министрий Советашна, СССР заготовкий Министерство декхарийла а 1971 шера хьадаьйна ялаташ дІачуэца ялаташ дІачуийлу предприятеш шоай хьенахьа кийчъяь йоацилга, деза мукъеш кхухьача автомобилаш тІареи автопоездаш тІареи ялат сиха Іодоаседдара чакхъяханза аргІоаца мероприятеш чакхйоахилга Іалашде, болх беш йолча автомобилеразгрузчикашта реконструкци елтен керда ярош оттаелгеи вІашеІехьа а деакхи. Ялата дикал-воа шийн ханнахьен кийсен къоастаелга Іалашдар дуьхьа ялатаяш дІачуийдечена предприятей технохимически контроля отделашта эшшача боараме лаборанташ хулийталба.

Союзни республикай Министрий Советаш, СССР юрта боахама Министерство СССР промышленни гІирсаш дара Министерство, СССР ева-йоккхача индустре предприятеш хьаьтьара Министерство, СССР заготовкий Министерство декхарийла я элеваторийн механизированни ялата складаш болх бе йолаьлийтара задани 1971 шера плана тІа оттайча заказашка кхоачашъелга Іалашде.

(Чиестеоалар 2-чу оагІо тІа).

Синтетически хьовса Могилевски комбинатан — белоруссии химе кордача вампила продукци дІакхухьийт Москве, Ленинграде, Минске, Орше, Иваново, Калинине — ерригга а мехка 67 предприятега.

Могилевски хьовса дІахийбаргш керттерча хьакъе кампаньон комбинаташ а. Тхах ца хьовса дІатехача эпш хозагІен чІоагІагІен хул.

Предприятие коллективо нийслагІа пятилетке химически хьовсий дукхагІа арахйе дыча КПСС XXIV съезда Директивашка белгалъель задании кхоачайте лаьрхІа я.

СУРТА ТІА: комбинати белхалой (аьрдагьара аьттехьа) Светлана Белинская, Ольга Семенкова, Надежда Ляховская могилевски лавсанех даьча ханашаш хьожаш йа.

Н. ЖЕЛУДОВИЧА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛЕРТТІА ГІУЛАКХ ДЕ ДІАЙИЙНАЧА КУЛЬТУРАШТА

Май бутт байнаб. Нохч-ГІалгІІайчен кхаш леладераша цхьакха ди зехьа на доахе гІерташ къахьет пятилетка хьалхарча шера дІайийна ерригга культураш бокьонца дьуведас лерхІаш. Республика колхозашкен совхозашкен укх шера бІаьста дІас езаш хилла хІамаш дукха хІама ца эшшащ дІайийна баьннай. Дукха а дукхагІдола боахамашка дика вІаштІехьдаьха дир уж баллаш укх шера. ХьажкІаш, гидуаргаш, шекара свекла, баьпадаараш дийна кхаш сийлуш латт. ТІехьара догІаш дийлхачул тІехьагІа сихха дегІаьха йоаленнай дІайийна культураш массанахьа а. Амма лаьттанна чІоагІа эшаш йолча тІоадало хьалхьоадаьл оасар а. Оасарах кхаш цІендар, тІаьнна хІамаш нийлхьар, парна ле деча садойллача хІамашна, лазарашна къовсам лоаттабир, минеральни удобренешца подкормка яр, лаьтта пампадаккхар — уж баллаш да хІанз колхозий совхозийн кхаш леладераша сихдаь де дезараш. ХІара ахархочо хоа, хІанз хьатІаьттар цхьа сахьат а вехьа доале йиш йоаца шера юкъе эггара саротагІа йола ха йолга.

Хаинахьа а сиха е ду кхашара балхаш. Наурски района дукхача боахамашка. Цу районерча «Терский» совхоза механизаторашта къатІаллалехьа биьккхар хьажкІашта хьалхара мекха, хьатІаььйначул тІехьагІа уж нийлха йолча моттигашка тІайийра, хІанз сихбенна мутІераш цІенлеш бойхк. Иштта хаинахьа дІадолаьхьа уж балхаш пигарча «Красное знамя», «Россия» яхача, Ленина цІерагІча колхозашка а. Во дІадолажаврай уж балхаш Грозненски района «Ахтагинский» совхоза баьпадаарийи леладераша а. Цар хаинахьа дІадийра биша даараш, ерригга найда эзекоашта хІа а йийхьа медведка яхача лазара духьал моллаш тохай, хІанз дІайийнача хІамашта оасар деш уж нийлхьеш ба. Цу тайпара кхашта гІулакх деш йола коллективаш дукха а вай республике, хІаьта цартара хьоккхам эна а мегаргба.

Йокхха моттиг дІалоаш укх шера вай республике бІаьсти йийнача культурашта. 192,6 эзар гектар совгІа лаьтта да уж тІакр. Дукхьал цхьа хьажкІаш е вай колхозийн совхозийн кхашка 76 эзар гектар совгІа. Дукха лаьтта дІалоаш гидуаргаша, шекара свекла. Иштта йокхха майдаш хилча а цІена лоаттаера лакха оасарие йолаш болх байта беза ерригача хІанз кхашка драннкхача техникага, кхетамца пайда эца беза хІара механизмах. Керттера дар да мутІаршта юкъера оасар сихха дІадаккхар.

Шийло хиннача бІаьстено балхий ханаш тІехьа-хьалха йоахаш хийцай, цхьатарро хьатІаьттаб хІанз массехк болх. Болабеннаб мангал, хьатІакхоачаш латт кІимерса хе, цунна кийчо а я е езац. ХІаьта уж баллаш дешшехье цхьайола кхаш юкъ де дезаш а да бокхамаш. Уж дерригга балхаш де техника а вах а эш. Дикачахьа хоа кхаш леладераш хоа сиглаьа йолаш болх беш болга, дага е на хиннё хилонаш нийслулга, царна духьал оттаь уж кийча хила безилга. Цу тайпарча кхаш леладерашта кхеоаме яи йоалагІа а хало. Цхьабаккъда цу хІамай уйла а шоашта кхало а е йа лоаш бараш а нийслу. Натаьэьа сацна Іалама хьалаш шоаш лихьбараш тайпара кулгалхой.

Белгалдаьккха деза цхьаьна йолча моттигашка укх шера цу тайпара уйлаш йола кулгалхой нийсбенна хилар. Къыча тайпара кхетаде йиш йолаш дац, масала Ачхой-Мартана района боахамешка хІана а гІулакх на деш дукха шекара свекла хилар. Эсала латт цхьацахйолча районий боахамашка хьажкІаштен гидуаргаштен маккхаш лахерь гІулакх.

КПСС XXIV съезда решенешца Іалаьмате чІоагІа хьинар айдаь а болаш дІадолаьдир республика юрта боахама къахьегамхоша кхарра шу. Дія тІехьа шерлуш латт колхозашкен совхозашкен лаьтта леладара культура лаккъара болабенна къовсам. Кхыча балхашкачул а дикагІа зе йиш я кхашта гІулакх деча хана боахаме агротехнически служба мишта лел, механизаторашштен кхаш леладераштен шоай гІулакх дика довзий. Укх деношна яхье баьннарий хьалхарча мутІарашка хила беза механизатореш. Кхаш леладерашна цхьана цар хьахьокха деза лаьтта леладара культура лаккъара фу де деза.

Лаьтта леладерий мукъагІа дукха техника я кхаш оасарах цІенлеча пайда эца йиш йолаш. ХІанзе а дека шин сменагІа болх байта беза цу механизмашка, яха, доагор доапаш. Кхыча бахьанегІа уж сеца латтаргйоаца гІулакх вІаштІехьдаккха деза. Цо дулургІа кхашка балхаш деш йолча машинашта эшача гІуллакха царнагІбала лекха квалификаци йола механикаш, кхьбола специалисташ хьожабойя, цхьаннаьа аргІовца транспорт парна хулийта. Цудуьхьа шоашта тІалагта Іалаьмата бохкха бехктокхам кхета а беш эшаргІа новаьостала ахь беза мастераш — наладчикаш.

Шерра-шере кхаш оасарах цІенлеча хана, лаьтта леладераштта новкъостала арабовл горонашка, болхлой поселкашка, районни центрашка баха нах. ХІара заводе, фабрика, промысла, гІишлошъеча организаци, учреждене коллектива декхар да шоай шефаш болча колхозахошта, совхоза болхлоштта новкъостал дар.

Бокхха бехктокхам ба укх деношка агрономашта тІалаттар. Кхай технологаш шоаш хиларах тарра, уж декхарийле ба кхашкара балхаш кхетамца вІаштІехьдаха, агротехника дІалехареш кхоачашдайта, оасарца, дІайийнача культурашта не деча садоаллача хІамашна, лазарашна лоаттабеча къовсаме ерригача средстваех пайда эца.

Бокхха ба кхашкарча гІулакхех бола колхозий совхозий партийни организацей, Советий бехктокхам. ХІара кийна кхашка хила беза хІанз юрташкара коммунисташи депутаташи, хоала дешаца, хьокхамца оарцагІа хе беза цар нах, хьажкІий, гидуаргий, шекара свекла, баьпадаарий кхаш цІендара. Цар декхар да торговле, общественни кхачан, быта служба болхлошна цхьана кхашке балхаш деш болча нахе эшаш дола гІулакхаш лоаттаде.

КПСС XXIV съезда решенешта хьинаре къахьегарца жоп лу Нохч-ГІалгІІайчен къахьегамхоша. ШерагІа йоаржае еза дІайийнача хІамашта доатІача тайпара гІулакх дара социалистически ях, мел эшар де деза уж хьуакъара.

Хьалха латтачарна — совгІаташ

Укх деношка бераІлагІча пятилетке юртбоахама производство дегІайоалаечен пачхахьалкхенга лаьттанна хьайбай продукташ йоахара лхе шера плана кхоачашъечен толамаш дахарах, кхачан промышленность дегІайоалаяра яхе шера заданеш кхоачашъярах Наурски района боахамий, предприятей хьалхалаттачарех, кулгалхоех, специалистех 141 сага пачхахьалкхен орденаши медалаши еннай.

Районий культура ЦІерагІа СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цІерагІа балгалбаьннарашта совгІаташ дІаделар КПСС Нохч-ГІалгІІай обкома хьалхарча секретаро С. С. Апряткина.

Ленина ордено наьхаа сийрлабаьккхар «Терекий» яа леладеча совхоза доярка Л. О. Устархановай. Ленина цІерагІча колхоза бригадира Р. М. Рустамова.

Октябрьски революце ордено еннай «Победа» совхоза механика И. Д. Кротовна, «Наурский» совхоза керттерча агронома А. И. Пензурова, Ленина цІерагІча колхоза жа Іуна А. Я. Лазарева, «Красное знамя» колхоза председателя С. И. Пономарева, кхыбараш.

Къахьегама ЦІеча Байракха ордена еннай районерча 41 къахьегамхочоа. Царна на «Победа» совхоза механик Г. Жихарев, тракторист вола цун вошІ В. Жихарев, Ленина цІерагІча совхоза доярка Г. Вахабова, КПСС райкома секретараш И. Н. Федорова, А. М. Карагичева, кхыбараш.

«Знак почета» яха орден 43 сага еннай, «За трудовую доблесть» яха медаль — 21, «За трудовое отличие» яха медаль — 29.

Нов. Апряткина дег тІара даькъал кийнар совгІаташ. КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъеча кхи а лаккхагІа толамаш дахара уж тІахьийхар.

СовгІаташ еннарий цІерагІа партенни правительствени доккха баркал, оалаш къамаьлаш дир укхаза ни А. И. Пензуровас, И. Н. Федорова, кхычар.

ХІАРА ФЕРМАНА — ШОРТТА ДОАКЪАР

Дика хьинкъай укх шера лаьгІенашкара а кхашка хІейийна а баьнаш. Шийна ханнахьа дика хьийкъа баьнаш чуэцар, хьайбашта ма мотта дукхагІа доакъар Іалашдар — из да хІана республика механизатораштта хьалхашка латта декхар.

Республика колхозашка а совхозашка а 1 июнь тІаккхоачаш йол дьекхай 25,4 эзар гектара тІара. Акташ а оттаь дІаоттаьй 13,1 эзар тонн дикача аьла. Цул совгІа 948 эзар тонн баьнех даькха витаминни хьоар да фермашта лаьрхІа. ДІадахече шерашкачул сихагІа лел укх шера бол Іалашъяра балхаш.

Къаьстта дика болх бу йол хьокхача а витаминни хьоар дача а деакъе Наурски а Шелковской а районий боахамешка. Цу районашка хьекха а хьекха аргІах ехийтай 19 эзар гектара тІара хьекха йол. Из хул 11 эзар тонн.

Цхьабаккъда, цхьайолча районашка хІача мара болабеннебац йол хьакха. Масала, МалгІабека, Надтеречни, Ниьсарен районашка хІинз е цхьа тонн йол да Іалашъяь. хІаьта Ачхой-Мартана районе аргІах ехийтар 200 тонн мара яц. Грозненски районе — 466 тонн; Сунженски районе — 150 тонн. Урус - Мартана районе — 62 тонн. Шаьла районе — 100 тонн. ХІанзарча бехктокхамерча хана бизза пайда эца беза хІара минутах, техниках дикагІа пайда на ийцача дарглац.

ХІара ферме шортта доакъар Іалешдойла вІаштІехьдаргда хьайбий боахам дегІабоалабе, цар продуктивность лакхбе.

1971 шера 31 мае йол Іалашъяра хьалхехьара

СВОДКА

	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Ачхой-Мартана	450	200	60
Ведана	—	—	—
Грозненски	3888	466	251
Гудермесски	1384	1162	67
МалгІабика	155	—	—
Надтеречни	679	—	—
Навсарен	100	—	—
Наурски	10189	4636	173
Ножай-Юрта	—	—	—
Советски	—	—	—
Сунженски	475	155	9
Урус-Мартана	421	62	39
Шаьла	757	100	20
Шелковской	5697	6323	300
г. Грозный	48	12	—
Ерригача республике	26356	13107	948

ХЬИНАР АЙДЕННА

БІаьрчача шера ударник къа а хьегаш, пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра старогрозненски мехкдаьттахоша дІайолаяь инициатива тІеэцабаьхь хьалхьайн Грозненски промышленно - проводочни станце коллективо. Цо декхара социалистически декхараш тІеэцийнай. Цистернаш толараша, кхыча специализаша лаьрхІаш мехкдаьтта продукташ чуйоттара эца цистернаш кийчъяра шера план 25-ча декабре кхоачашъе, планал совгІа итташ эзараш цистернаш кийчъе. Новаторашта укх шера кийчд а ев производствана пачхахьалкхена 165 эзар сом пайда бергбола 40 рационализаторски предложени. Уж декхараш толамца кхоачашдара къовсам лоаттабеча промышленникашна тІехьалхоачашъеча оке бетта план. Тахкана къахьегама толамаш доахаш ба промышленникаш ни. Нарисов, Саварчук, Карбасулиев, Вернигор, слесарь ков. Эзцна кхы дукха бараш а.

* * *

Грозненски вагонии депо автоконтрольни пункт тІара я лабораторени. Массана цІеной шорладоне дуа цу чу. Цун бахьан да болхлошна шоай вех цІена леладар.

Моллагіа [illegible] ердарий производствана пхьехьача хана хьалха латташ хул сийлен наиоахьий ше Тихонов Григорий керте лаьтта коллективо. Цо сиенча предприятеца торо тІехтІий цеха реконструкци е, производственни эстетика юкъейоаллае, безхулерах определителашта ремонт яраш толкам барай эна приборах оттай. ХІинз цеха коллективо балха оасарие дикха лаккагІа я, хІаьта пхе бетта задани а тІехкхоачашъяь цар.

* * *

Дуккача хана дешу Грозненски станце пассажирски поезда тІа проводникал вола болх беш я Евсюкова Таисия Ивановна. Пассажирашта культурни гІулакх ду цо, шийн декхараш дика кхоачашду. Цудухьа оагарча болхлошта юкъе хьалхарча коммунистически къахьегама ударника сийлен цІи еннай цунна. Болхлоша чІоагІа лаархІаш сийдеш йола Таисия Ивановна Грозненски горсовета депутаташа яха кандидат оттаяь.

Г. АНОХОВ.

ЮРТА БОАХАМ АЙБАРА

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОНА КЪАХЬЕГАМХОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

Шелковской района къахьегамхоша чІоагІа раьза хиина тІаьицар КПСС съезда решенеш. Мехка халкъа боахам дегІабоалабара нийслагІа пхе шера плана кхоачашъеча шоашкара доагІаш дола дакъа лаца лаьрхІа ба уж.

Района колхозаша тІехкхоачашъевъй пачхахьалкхенга дуах, шура, фуьш доахара бхь бетта плана. Соахарчул дукхагІа кийчъяьй хьайбай продукташ.

Промышленни предприятей коллективаша оалова продукци лехкарен кувна реализаци ерш бхь бетта план тІехкхоачашъевъй.

Москвий а Октябрьски революце ордена лелаеча мехкдаьттен газа доахача «Старогрознефть» управлене коллективо а патриотически почин хьал а лоацаш, районе къахьегамхоша пятилетке хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра лелаеча социалистически яхь юкъе а баха, уж декхара социалистически декхараш тІеийцад шоашта.

КХАШКА:

Дерригга кошкхаш йола ялат 30.000 тоннага дІакхоачадае — хьалхагІа тІаийна хиннача декхарал 1000 тонн дукхагІа. ХІара гектара тІара хьуъкъам 22,8 центнерага кхоачабеш айбе. кхи декхача лаьттанаш — 28 центнерага.

Дерригга гуляем йола дуга 4400 тоннага дІакхоачае — хьалхагІа тІаийна хиннача декхарал 700 тонн дукхагІа доахха, хьаьжкІаш 2800 тоннага дІакхоачае, цар хьуъкъам 300 тонн — дакх а беш.

Пачхахьалкхента 8000 эзар тонн (хьалхагІа лаьрхІа хиннача 400 тонн дукхагІа) ялат. 8000 тонн комекаш, 1100 тонн баьпадаараш доахха.

ХЬАЙБАЙ БОАХАМЕ:

Фермашкара доахаш 10110 бежаша, жа — 260 эзар устагІага дІакхоачае. ХІара 100 дийна тІехьа 100 Іаьхар хьалхебе а тІехьара къаьстабе а. ХІара 100 Іатта тІехьа 87 Іаса хьалхеде. ХІара Іеттигара 2600 килограмм шура яккха, хІара ахкача кота, на тІехьара 135 фуь гулае, хІара устагІанна тІера 5,8 килограмм тха дакха.

Дерригга доахкаш йола дуах 4900 тоннага, шура — 7300 тоннага, тха — 1240 тоннага (физически йозалагІа), гулаеш йола фуаш 3 миллионнага дІакхачае.

Пачхахьалкхента 4150 тонн дуах, 5700 тонн шура, 2200 эзар фуь, 1722 тонн тха (зачетни йозалагІа) доахха.

Кийчае лаьрхІад 67 эзар тонн гІожа доакъараш, 62 эзар тонн силос, 1000 тонн баьца хьоар, 14,2 эзар тонн концентраташ.

* * *

Колхозий ахчан доходаш 1971 шера 15 миллион сомага, хІаьта цІена доход — 5,3 миллион сомага дІакхоачае. Колхозашка рентабельность 15 процент, къахьегама оасарле юкъера лаьрхІача 7 процент лакхье.

Района промышленни предприятей коллективаша декхар тІаийцад пятилетка хьалхарча шера производственни планаш 25 декабре хьатІаотташ кхоачашъе а планал совгІа 300 эзар сома мехьа оалови продукци яккха а.

КУЛЬТУРНО-БЫТОВОЙ ГІИРСАШ ДЕЧА:

1971 шера е культурно-бытовой объекташ хьаьлъ яха:

Бороздиновски станицера 200 моттиг йола клуб;

Старогладовски станицера 320 моттиг йола школа, 100 моттиг йола вІенош школана хьатІаде а Сары-Су спортана хьалъе а;

Ново - Щедрински станицера 90 моттиг йола берий яслеш хьалъеь яха;

Воскресеновски хуторе медпункт хьалъе йолае;

Червленски участкови больница, санэпидстанцера лаборатори доакъоех болх бара хьисапе хьалъеь яха;

Шелковскойн Червленни станицашка райбыткомбинат хьалъеь а водопровод йилла а яккха.

МОТТИГАШ ТОАЕЧА:

Района ерригача наь балача пункташкара центральни улицаш 1971 шера капитально тоаелга Іалашде, цига грейдер тохае а жагІа биаьа а, улицай оагІонца гІоала гаьнаш йогІа.

Нах баьхача пунктанка цинатерии культура оттаяра балхаш доладе.

* * *

Производствени планаш юртбоахама продукташ кийчъяра планаш кхоачашъенза йола колхозаш, совхозаш, юртий Советаш, промышленни предприятеш хила йиш яц районе.

Наурски района къахьегамхошцара социалистически яхь 1971 шера дІахо лелае.

Декхараш дийна а дийна тІайицай колхозаш, балхлой, гІулакхехча нахьа юкъарча собранешка, района юрта боахамен промышленностен хьалхалаттарий собране.

ЯХЬ ЙОАРЖАЯЬЙ

Навсарен района «Октябрь 40 шу» совхоза детташ дола доахан аьхкахорча дагере йола бутт тарггІа ха я ХІанз шортта бу а арешашка. ХІаьта деттаче дояршна уж доаждарал совгІа бийсан моние мукх, комбикорм, барда тел. Цу гІулакхо дикка лакхбай доадара доакха шура. Иштта бІаьстак юкъе хІара Іаттагара доакхаш хиннача юкъера лаьрхІача кхоь килограмм дукхагІа шура йоакха хІанз. Масала доярка Дугиева Амината хІара беттш болча Іаттагара хьалхе, цигара воргІ - баргІ автографий шура оа йоакхаш хиннача, хІаьта юкъера лаьрхІача хІара дийнахь 10—11 килограмм йоакх. Цу тайпара доахенгара йоаккха шура аІсамъйаккхара резерваш лехаш, моллагІча торонех пайда эца гІерташ къахьегаш ба совхозе беррагіа хьайбаш леладераш. ХІаьта белгалдаккха догІа КПСС XXIV-ча съезда сийна цІойла шерра социалистически яхь а йоаржаь шура яккхараш из пачхахьалкхенга йоахаран хьалхарча квартала план 22 марте цар кхоачашъяьлга. Хьалхарча квартале дояркашта юкъе хьалхара моттиг яьккхача Хасиева Хьавайна телевизор елар. Ерригача совхозе бешар цун садиа балха лакха хьокхам.

Дектара - денга шерлуш латт хІанз доаркашта юкъе таржа социалистически яхь. Шоаш леладеча доахангара шура яккхара кердача пятилетка хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъяра къовсам баьржаб царна юкъе. ХІаьта хІара бутт кхоачашлуш доаркаша баьча балха итог ю. Бетта социалистически яхье хьалъле яьккхача доаркана ахчан преми лу.

Доаркашта юкъа укх тІеххарча хана къаьстта дика болх бу Дугиева Амината Хациева Фердовса, Хасиева Хьавас, Гаваиева Дугурхана. Цар гопам цхьадолча даькъе бежа Іуша беча балхах тийша ба. Бежа Іушта юкъе балха лакха хьокхамаш доахаш белгалбаьннаб Солсанов Дауд, Цечоев Шамсудин, Мажидов ИбрахІим.

В. САРОВ.

ЛАЬРХІАЧУЛ СОВГІА 16 ЭЗАР ТОНН

«Грознефть» объединенена чуйоагІача мехкдаьттен газа йоахача управленешта юкъе таржача социалистически яхь укх шера хьалха латтачарех а «Октябрьнефть» НГДУ мехкдаьттахой коллектив. Цхьа бутт дІабахийтабац цо пачхахьалкхен план кхоачашде ш. Мехкдаьтта декхаре пхе бетта задани тІехкхоачаш а еш, планал совгІа цо дьаьккхад 16 эзар совгІа тонн «Іаьржа дошуе». Хьадоаккхача мехкдаьттага дІабоде май локъбарех, планал совгІа продукцена реализаци ерш, организационно - технически мероприятеш чакхьяьрах укх шере управлена мехкдаьттагоша планал совгІа пачхахьалкхена баь нийде 197 эзар сом да. Управлене районни инженерно - диспетчерски службашта юкъе чехайдеш хьалхара моттиг лелаеш я Хаценко Петр Ивановича кулгаІдена шолагІча районни инженерно - диспетчерски служба коллектив. Пхе бетта планал совгІа управлене даьккхена 16 эзар тоннах 11 эзар тонн мехкдаьтта даьккхад цу служба мехкдаьттахоша.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

ПАРТЕНА ГОНАХЬА КХОТАБЕННА

Укх деношка КПСС Октябрьски райкома политически просвещене ЦІагІа шин бІаь совгІа харжархо гулвеннавар. Уж баьхкабар № 37 йолча хоржамий округе гІолла Нохч - ГІалгІІай АССР Лаккхехьарча Совета депутатала харжа кандидат вахча «Октябрьнефть» НГДУ № 1 йолча районни инженерно - диспетчерски служба мастераца Сенюхаев Григорий Афанасьевичаца вІашагІкхета.

Доверени йолча «Октябрьнефть» НГДУ № 1 йолча районни инженерно-диспетчерски служба мастера В. Ф. Ефремовас кандидата биографи йийцар. Цо белгалдаьккхар нов. Сенюхаева шоай управлене болх бу барайтта шу даьннилга. Цу юкъа тайп-тайпарча участкашка къахьийгад цо, хІаьта болх беш а мехкдаьтта техникум йистедаьккхачул тІехьагІа мастерала хьожавир из. Цо къахьегача бригада коммунистически къахьегама коллектив яха цІи яьккхай, хІара бетта производствени заданеш тІехкхоачашъю.

Шийн къамаьл чакхдоалаш нов. Ефремовас массана 13 шера Сенюхаев Григорий Афанасьевич Нохч-ГІалгІІай АССР Лаккхехьарча Совета депутатала харжара кхаж тасса тІехьийхар.

ДІахо укхаза къамаьлаш даьча доверенни йолча № 9 йолча юкъерча школа кьеххархочо М. И. Минаевас, «Октябрьнефть» НГДУ керттерча бухгалтера заместитела И. М. Середина, «Октябрьнефть» НГДУ ЖКК парторганизаце секретара В. В. Камышникова белгалдаьккхар хоржамашта накъадолача юкъа советски халкъ кхи а чІоагІагІа Коммунистически партена гонахьа кхотабеннилга, КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра цо тІегІертта къовсам лоаттабелга. Цар массане а депутатала харжа оттаваь кандидат вахьа тешаме боабергболаш ван, яхаш дуецар.

Иштта шийн сий дерах харжахошта чІоагІа баркал аьлар нов. Сенюхаева.

Собрани чакхйоалаш депутатала харжа оттаваьча, кандидата наказаш делар харжархоша.

КОММУНИСТА КЕРТТЕРА ДЕКХАР

ПАРТИЙНИ ВАХАР

Нохч депохна трамвайн управлене дело партийни организаце марксизма - ленинизма йирдий школе итогови занятеш хилар ю. Школе дешаш 19 саг ва. Керттерча дакъе уж депон движене службан болхлой ба. Деша баьIарий кхаь дакъех цаь дакъа дар занятеш тIа. Занятеш вар нов. И. И. Мараховский. ХIинза дIасарда аз, бIарча хьанийча занятеш дика вIашIехьаьльякен деша баьIарашна чIоагIа дакъа лоацаш чакхъаьна хилар.

Къаьстта белгалдаха доагIа трамвай лелхачар нн. А. П. Песникова, Е. П. Рынкаеси дакъ къамаьлаш. Цу шинне а программагIа оттаьча 16 занятех кхьаккха занятеш дIакхийтаки шоаш тIабовлаш. Диззан вIоаргеи дар занятей кулгалхоео дакъа хаттарашта дар тийнна жопаш. ЛоархIаме да теоретически положенеш дер шоай коллектива вахарца кхетаве юваш хилар а. Коммунизм хьалъяра лоаттабеча къовсаме коммунисташа дакъа лацарах ше белгалдоаккхаш, нов. А. П. Песнина, масала, дийцар, балхага гIоллардча шай коньъосташа а ше а парте правительствал планаш кхоачашъяра къовсам мишта лоаттабу. ХIаьта нов. А. П. Песника геттара дика бу болх. ЦIакха беди баьнкха хIама дац пурах. Нах дIа юха кхуьлара чаан даим хIехкоачашъю, хIаьта из бахьан долаш дукха благодарностяш а кхьдола совгIаташ а тийнна цуна.

Торкаи тIапаеш дийцар дешаьгIеча нов. С. З. Санинас Ленински «Искрах», эрсий социал-демократий эттара хьалхарча цу кепафоазии органо шай революционни парти хьаяре гIулакха юкъе дакъаца дакъах. Хаттаре ше жоп луча хана С. З. Санинас кхетаме вийда эшар конспектаки гойтара пособеш. Цул совгIа, из дакъа лаьцар деша баьIача воккхарча хьалхашка пропагандисто оттадаь дешаш хувцача а Гуш дар. Коммунисташ ян, Песняк, Рынкха, Санина итогови занятеш цIенхешттаа лоархIам шийчаьна хилар.

Занятешка хьалхаре дакъа лоацаш КПСС истори дика ховши шоаш хилар хьаьвехар шишта токара нов. В. М. Скиенкос, электрослесара нов. В. П. Рязанцева, трамвай лехкача нов. В. Д. Алтуховас, деша баьIача кхычар. Цхьабакъда, хилахете д. хаттара жоп луча хана тIаьIоллара доцш кхоссарах кхоачаьбе гIорташ, е занятеш сча шин сахьата цIаккха а къамеьл де доц ца декаш бараш а бар. ХIаьта школа кулгалхо нов. И. И. Мараховский шай хурдаь царга «къамаьл дейта» гIортарах хIама хиланзар.

Цу групперча цхьаболча коммуниста дешара уйла тIейохийташ ца хилара бахьан малагIа да? Цу хаттара, соме хетачох, дизза жоп далар пропагандисте ше:

— Дешарах массаза а дика хьот бIарчача шера дIаккха а занятеш тIера ца боалаш доцш хьаухараш. Цхьабакъда, ахаш занятеш тIа ца боагIаш дIаяхийтараш бIарчIача шера хIагIа шоаш ца дийцарашен хIама, итогови занятешка а вcала жоп лу хаттарашта а дIалле Иист а ца хулаш баьгIа, шоана да гарра...

Занятешка цо дело партийни организаце секретарь нов. Федосов В. С. Цигача кхы кIезигагIеи лоархIама доаца, школе деша баьIарах дешарах во хетаре цхьаькха бахьан а хьагучалаш хилар. ГIулакх мишта дьлча, парторгаш шу мукIарах цаьнэх, бIарчача шера партийни организаце цхьа мара дийнадац политически образоване сетерча коммунистий дешарах доал дош. ХIаьта дешаре юстара баьнначе а хан-ханнахь занятешка ца ихача парте членаштен кандидаташтен партийни наькъаца вIехкха а бехк баь хIама дац. КПСС Уставо яхар кхоачашдора хьакхетье коммунисташа шаьш итташка лалувгIаш хана партийни дешарцэрча нар гIулакхех доала доаш юкъе дакъахадац. Из во да. Устава гIа КПСС члена декхараш дувцача цхьан пункта тIа дукхьал хьа иа йоахий: «КПСС член декхарийла ва марксистско - ленински теори Iомае, шай идейни боарам лакхбе, коммунистическа обществера сиг хьалкхеварии кхетаварии йошкъослал де».

Укхаза юццача школе деша баьIарех дукхагIа бараш агитатораш, политинформатораш е мичча бесса хинна а коллективе беза кхетама балхаца буйзабенна ба. Масала, гъойра вай вийца нов. В. П. Резанцев дело партбюро член ва, во жоп лу комсомольски организацеи цигазета редколлегеи билха хьалхаре Кетадеш да. Хаддаьзах вIоаргеи политически дешар Iома са дича уж баргбоацилга. Из ца дича, нахе юкъе лергIа болх бу-дургбац.

КIеззига бехк боаккхаргба из пропагандистах. Нов. И. И. Мараховский ше теоретически кийчо дика Iелаш ва, методически навыкаш во яп. 7 шу дизад до политанистешта кулгалду. Цунна дешаш баьгIарех дукхаа бараш марксизма - ленинизма университеташка, юкъерча школашка, вузашка деша бехаб. Цхьабакъда, укхаза во дар фуд ала. Иван Иванович занятешка ше дукхагIа лувш гIерт. Нагахьа санна аргIанарча занятешка из шотте хилча тарлуш даза а, итогови занятешка эшаш дац. Цо бе пайда бац, зе мара. Укхаза хIеез чпарош лишоп ец. Къамаьлаш да дезарим дешаш баьгIараш ба.

Цхьаболча дешархоште конспекташ уйттае а нараки гойтара пособееш пайда ец а вац. Из а ништа пропагандиста кхоачамболар да. Къамаьлаш дIыча дешаш баьгIарех цхьанне а шай теме КПСС XXIV съезда решенеш юьзэнзар, массехк занятеш цул документаш Iомадеш хиннадале а. Деша баьIарашта из хьалха дикка дезаш а вар пропагандист. ХIаьта занятех йолча хане во ду хьакъехьа дешаш баьгIарашта сьалхашка хаттараш оттадаьъна тIехьагIа шарьяьвар, съезда материалашца дика Iомаль хилар. Цхьабакъда школа программа тешашен уж юзза хедадар цадна.

ШоллагIча дийнахь дело коммунистий политически образоване сетерча дешара итогаш йир. Белгалдаь кхоачамбоацараш дIадахаре тIаерзаь мероприятеш кийчйир.

В. ЛАЙРИНЕНКО.

Чеченска камвольно - маьшин комбинат — махка дикагIа промышленность бахкагIойна предприяти. 37,5 эзар йоачIимг тIакхайттах ухказа чIан хишйоагIа 1971 шера. Предприяти проекта низага дIакхаьчача шера 28 миллион метр хин яраххьаргда ца. Цун фу меIан ла аьча, 7 миллион саьа тоаро хургья чечкески ваминаь материалах шоаьта пальтош, костюмаш, кочамаш е.

СУРТА ТIА: тувьнгш дотача цеша дикагIбола балхлой (аьрдехьара аьттехьа) Светлана Клементьева, Людмила Лишина, Татьяна Овчинникова.

Э. БРЮХАНЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

АГИТАТОРАШ — ШОАЙ УЧАСТКАШКА

МалгIабика района Полхнача Ачалкера цхьавкха политически мероприятеш дIайедаш агитатораша Булгучев Жибраил, Сагова Лизас, Богатырев Алама, Колесова Людмилас, Гришкевич Валентинас, Райхман Татьянас, кхычар хьинаре дакъа ца лоацаш. Уж берригаш а № 17 йолча юкъерча школера къона хьехархой ба. Массехк шу хьалхагIа деза бу нар агитатора болх, хIаьта из сийлахь декхар дизза кхоачаш а ду.

Юкъерча школе а 17-гIа хоржамий участок. ГIулакхаш шортта да агитаторий. ХIинаре хоржаркой хIара цIагIа чутта чакхбаьнна уж кхийнеш вийсьеш, хоржамий участке а балха болча а царца беседаш ец. Конституце, советски хоржамий система, коммунизм хьаьлъена доахача толамий хьакъехьа лешеш ец, КПСС XXIV съезда материалаш дIайовцаш.

Агитпункте нерза газеташ, журналаш, хоржамашта хетаде а политически а литература да, агитатораша дежурство лелаелга дика вIашIехьалаьнках.

Долла хIана ду школа агитатораша хоржамаш дика вIашIехьадаьнна, лакхача идейно-политически боараме чакхдалийтара.

Б. ГАСАРОВ.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕИ ССССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

([illegible] 1-ча [illegible]).

[illegible] республикай Министрий Советаш [illegible] тIа [illegible] министерствайн ведомствайн кхыча автомобилашкара дIайиккхача, еррачача предприятей, учреждений, муль кхуьла автомобилаша бортовой автоприцепаш шоай водительски составаш ремонтни средствашца цхьаьна 1971 шера хьадаьала ялаташ чуэцара оарцагIьяха.

Союзни республикай Министрий Советашта тIадиллад ялаташ чуэца оарцагIйоахаш йола автомобилаш автомобильни бохамашта, совхозашта колхозашта тIачIоагIара порядоке цу автомобилех автоколонияш яр порядоки оттаелга а хIаьта миттa автомобилаш запасной оттхадашцен ремонтни средствашцIа Iалашъелга а.

Муль кхуьлача автомобилаша ялата кхьйола юртбоахама продукташ дьачуувзача дийнахь а дус а болх белга вIашIехьдаьккхизза дергдоацаш лаьрхIад. Цу гIулакха союзни республикай автомоини республикай Министрий Советаш, крайисполкомаши облисполкомаши декхарийла я ялаташ чуэцача болх беш йола ерриге автомобилаш цхьан автомобила шишша шофер а хургволаш, водительски составаш Iалашъе, нагахьа санна эшаргхуле, халкъа бохамаш кхыча доакъошкара шоферш а боалаш.

Ялаташ кхьйола юртбоахама продукташ, хIаьта миттa силосни массеи чуэца командировке бахийташ болча шоферашта, ремонт еча болхлошта механикашта, автоколонияй начальникашта, автомобильни бохамий диспетчерашта командировке болаш мел йоаккхача хана цар юкъерча алапех 75 процент, цхьабакъда, керттера болх беча моттигерча цар тарифни ставкал лохагIа доацаш, тел. Из ахча предприятеша, учреждениеша, организацеша дIател цу болхлоша керттера болх беча моттигерча шоай средствай чотах. Цунна дувзадениш командировке болча болхлошта суточни квартирни ахча телаш.

1971 шера хьалдьша ялати кхьйола юртбоахама продукташ чуэцача мотте дидд мульаш кхукхьача автомобилаш тIен прицепаш тIехье йолча автомобилаш тIен (автопоездаш тIа) болх беш болча шоферашта кхи тIа а премии тела оттаьй тарифни ставках 25 процента боараме. ХIара сменагIа беча балхага хьежжа кхьуо премеш, нагахьа санна оттаь балха ца чакхъаьлалца йолча къьаьгIа сменин задани кхоачашъеьа.

Бохаме оттаь сменни норми денеш ца доьташ ялатат чуэцарах материальни воощрени ергйола гIулакхаш оттадаьд ялаташ ялата-бобови культураш, цкъа хIайийча дукхача шерашка тIалаьлача баьций фу, ленлогуниш, силосни культураш чуэцача балха боахача трактористашта-машинисташта, комбайнерашта, комбайнеш агрегатий кхыча болхлошта.

Совхозийн пачхьалкхен кхыча юртбоахама предприятей директорашта мукъабеннаб 1971 шера чуйоцчарех 10 процентага кхаччалца йола коартолаш, баьпадараш, сон, консаш, комараш шоай ялаче чотах массаза болх беш болча совхозий болхлошка а хIаьта миттa уж культураш чуэца боалабеча болхлошка а шоай планови мьахах, цхьабакъда, розничи маьхел лахагIа доацаш, йоахара дIахеца.

Колхозашта могадаьд совхозийн пачхьалкхен юрта бохаме кхыча предприятей болхлошта укх сооцано оттаь воощрене тела.

Союзни республикай Министрий Советашта бокъо енад 1971 шера бахавза баргбоацаш хуле, республикай, крайй, областий чуррча ресурсай чотах бохамий кулгалхошта даса а мьана, горашы, болхлой вIасешкашка, юргашахьа нах бахена пунктешка бахе болх бургбоаш дола нах [illegible]

[illegible] гIулакхаш [illegible] суточни квартирни ахча телаш.

Союзни республикай Министрий Советашта тIадиллад юртбоа[illegible] тIен ял[illegible] гIоумеIача [illegible] деча балхаш тIен кхуь[illegible] бахача наькъа къахьегамахи дIа-юха болхаш наькъа дIадолачоха мах телара порядок оттаелга.

РСФСР Министрий Советаи Казахски ССР Министрий Советаи мукъабеннаб РСФСР-ен Казахски ССР-ен целинни лаьттай районашка балхаш де ухача комбайнерашта, трактористашта лафетни жаткай машинисташтен ханна болх бе болхача дIакхаччалцен юха дIакхаччалцен, наькъа бола мах тела [illegible] наькъа шоферий бохкхача хана соотаее е, колхозашка дIакхачача тIехьагIа хьалхарча кхаь дийнахьа царна юкъера алапи тела а (юкъера алапа керттерча моттиге тIехьарча кхаь бетта [illegible] дIакхача юкъерча алапех лоархI). Цу механизаторий къахьегамах совхозашка телаш бола мах целиний совхозашка оттаьча нормагIен расценкагIен телба.

Комбайнерашта, механизаторашта - комбайнерашта, трактористашта лафетни жаткай машинисташтен керттера болх беча моттигерча цар эхача алапех 75 процент дус. Из ахча предприятешен организацешен дIател механизаторашта керттера болх беча моттигерча шоай ахчан чотах, хIаьта алапе фонда юкъе доьйташ а дац. Цунна дувзадениш суточни квартирни ахча телаш командировке бахача механизаторашта.

1971 шера хьалдьшна ялаташ чуэца кхьча районий колхозашкара РСФСР-ен Казахски ССР-ен целинни лаьттай районашка командировке бахача комбайнерашта, механикашта-комбайнерашта, трактористашта, лафетни жаткай машинисташта, шоферашта суточни квартирни ахчашта мотти уж командировке бахача бохамаша ахчаш телга оттадаьд. Цунна дувзадениа керттера болх беча моттигера юкъера алапи цу колхозхошта дицац.

Колхозашта могадаьд командировке бахийтача механизаторий къахьегамах совхозашка оттаьча нормагIен расценкагIен мах телга.

Мукъабеннаб ялати шекарни свеклан дIаувзача 2 сменагIа (1 автомобила 2 водитель) болх беш болча шоферашта автомобилашта денеш байсаннеи 20 сахьатал кIезигагIа боацаш автомобилаше хадданза болх белга Iалашдарех кхы тIа а тарифни ставках 20 процент боараме премии телга, хIаьта Сибарегiен, Урала, Лохерча Юкъерчен Волга районашкен Казахски ССР целинни районашкен ялаташ цIаувзача болх беча шоферашта тарифни ставка 40 процента боараме премии телга. Денеш байсантен баьча балхах дахкинарашка хьежжа яйойла премеш, нагахьа санна денеш байсанеш оттаь заданеш кхоачашъяьйе а тIехье тIаьоагIача денеш байсаннеи болх бара вIашIехьа болаш автомобиль дIаеннийле а.

Союзни республикай Министрий Советашта мукъабеннаб 1971 шера колхозашкен совхозашкен нихьаьлагIа йола балха ханаш еттача промышленни, транспортни, кхыча предприятешкара, учреждешчкарен организацешкарен, царна оттаь планови заданеш кхоачашъяра зе хургдоацаш, шоай водительски состав а тIехьа тракторашш автобеззаниоза, хIаьта миттa трактористаш - машинисташ кхьйола механизаторашш шоферашш ахкийта.

Совхозийн кхыча юртбоахама предприятей директорашта мукъабеннаб кийчдаьча гIожача доакъарий силосни белгалара дакъа йола, ча чуэцача, силос кийчъеча балха бохача болхлошта (мах боацаш) тела а шоай долахье цIагIа леладу доахан долаш болча совхозий пачхьалкхен кхыча юртбоахама предприятей массазарча болхлошка ший планови мьахах дохка а.

Колхозашта могадаьд укх сооцамагIа совхозийн пачхьал[illegible] …

районий [illegible] объединенешта (отделенешта), [illegible], нах декхар дарах, запасной оттхадаш, ремонтни материалаш, механизмаш продуктех, машинно-тракторни паркаш грузовой автомобилаштен ремонт еши технически гIулакх деши хаьча балхех, механизировании юртбоахамаш балхех, боагIа мах дIатакхара лоацача ханна кредит тела а хIаьта [illegible] къаьст - къаьстача колхозаштен иззача бохама расчета тIа къахьа пачхьалкхен юртбоахамий предприятештен, СССР Госбанка есуйх ха тIехьаьнна декхар парга йоаллал-даллацар [illegible] ла Iеш, ялат чуэцача техниках боагIа мах дIатакхара йIаьахача ханна кредит тела а.

Ялат хьайара хан[illegible] лерхIаш РСФСР Министрий Советаи Казахски ССР Министрий Советаи бокъо енай ялат хьачуйала [illegible] хана денз 1971 шера 1 декабрага кхаччалца целинни лаьтташкарча районашка йолча ялат хьайиддеча пунктешка кхийт тIалоттаниш Iоиоасаделчи болча болхлошта цар дийнахьара балха норма кхоачашйийча царна къахьегамах доагIача 50 процент тIатоха.

РСФСР машинахьакъий Министерствай, хий флота Министерствай, форда флота Министерствай декхарийла я машинаш, кемаш, оборудованеш, запасной оттхадаш, автомобильни шинаш, металлопрокат, хIунн гIишлонийн материалаш, мерхдаьтта продукташ, гIишлоний конструкцеш, [illegible] а кхьйола а материалаш тIайоттара эттара хьалхарча ергIане (планагIа) вагонаш, кемаш, контейнераш ялата юрта бохама, хин бохама, ялат дIайдеча предприятешта, хий делнеш даьтта доькъаду системаш, элеваторащ, комбинированни дааркарий предприятеш, хьайраш 1971 шерара ялати кхьйола юртбоахама продукташ кийчъелга дIаэгтаь лоаттаелгеи Iалашдарца юзаннна йола кхьйола объекташ хьалъяра еш йола маршруташ, мульаш машиннахькашка, хиннахьакъашка лолара тIехьожаш лоаттабергболаш гIулакх де а.

Планал совгIа мухьеш дIаларьхьийта делаш моттиг эттача уж лакхехье дийне мульаш хIанахьийтара министерствашцен ведомствашцен бертта а долаш вагонаш, кемаш, контейнераш лулаш Iалашде деза.

Союзни республикай Министерствашта тIадиллад СССР юрта бохама Министерствашцен профсоюзий йоагIаш йолча республикански советашцен бертта а йолаш хIара 10 дийнахь йолча автоколоннайн кхыча транспортни подразделенеш итогех 1971 шера ялати кхьйола юртбоахама продукташ чуэцача а дIайохийтача а хана юртбоахама районашта е районий группашта, хIаьта миттa областашта, крайшта, автономни республикашта дургйолаш ахчан премеш шоаша а йолаш карарта кара тела. ЦIе байремашш оттаь.

Союзни республикай Министерствашта могадаьд «1971 шера юртбоахама продукташ автомобилаш дIахьйара отличника» яха сийлен цIи оттар облисполкома, крайисполкома, республикай Министрий Советий грамота а дургйолаш.

Союзни республикай Министрий Советашта, СССР юрта бохама Министерства, СССР мелиорацеи хий бохамеи Министерства, СССР заготовкай Министерства, «Союзсельхозтехника» Iалашдолда 1971 шера хьувкъам чуэцара къоастаьча материальни ресурсай цIенхаштта кхом белга. Союзни республикай компартей ЦК-ашта, парте крайкомашта, обкомашта, райкомашта, промышленни предприятей парторганизацешта тIадиллад 1971 шерара юртбоахама культураш чуэца кийчо яра а чуэцара а шефства порядкагIа колхозашта, совхозашта, ялат дIачуэцачен из чакхдоаккхачен предприятешта промышленни предприятей [illegible] …

ФЕ ХИЛА, ВОДИТЕЛЬ

Пятилетка шерашка дIа - юха кхуьйла мухьаш 32—35 процент дукхагIа хилийтара массайола тайпа транспорт дегIайоалаьра лаьцъе КПСС XXIV-ча съездо доккхийн бехктоккхамен декхараш хьалхашка оттадаьд халкъбохама. Уж декхараш кхоачашде деза транспортни система мощносташи маневренности лакхъяра чотах, царна эша технически Iалашо ярах наькъий бувзама сеташ шеръярах, транспорт лелача кхерамазле хилийтарах. Халкъбохам дегIабоалабла йикка дувзадена да автомобильни транспорт дукхагIа хилийтарца. Из хIарчне кхетадеш да. Цхьанкха е предприяти е ведомство яц хIанз халкъбохама автотранспортах пайда ца эцаш. Пхе шера плана тIа 1971 — 1975 шерашка СССР халкъа бохам дегIабоалабара йолча КПСС XXIV-ча съезда Директиваш тIа белгалдаьккхад аракхеца автомашенаш дикка дукхагIа хулийталга.

Цунца дувзаденна шерагара-шерага Нохч-ГIалгIай республике дукхагIа хул бола беш йола автотранспорт.

ХIанз вай республикя 40 эзар автомашинаш я. Сихха автотранспорт дегIаккарие дувзаденна къаьстта лоархIаме гIулакх да улицашкен наькъашкен транспортах нах лорабелга. Цу дакъе бокхха бехктоккхам тIалатт транспортни предприятей, транспорт йолча кхыча бохамий кулгалхошта, хIеш дьаьча еха йола автомашенаш балха араюлийта йиш яц. Миттa бокхха бехктоккхам тIалатт автомашеней водителашта а. Царна машенаш дика лелае харга, къахьегаьйн дисциплина дика хиларга, уж фе хиларга хьежжа хургда наькъашкара кхерамазле хилийтара гIулакх. 1970 шера халахете а аварешъярах водителаша корта бохабу маьараш малараш, гIашлоша шоай бокъонаш телхарах дукха нах доаьбаьб. ДукхагIа доле хатареш хиннаь машенаш вIашкаеттадарах.

Къаьстта дукха аварешъяь Нохч-ГIалгIай АССР юртбоахама Министерства, «Сельхозтехника» объединене, Коммунальни бохама Министерства, Здравоохранене Министерства, «Чечингазстрой» объединене, автомобильни транспорта управлене водителаша. Пачхьалкхен автомобильни инспекце хьаа анализаш къаьста хьахьекхад ерриге я хиннача аварех 83 процент аварешмашенаш сихха лела йиш йоацача лакхача скоростах лелярах, ца йоагIача моттигашка машенаш хьалха кха гIертарах, миттa кхыча бахьанех. Цу гIулакха бехке бараш кхуьйла водителаш мара кхи саг вац. Сихха оарцагIвала везаш гIулакх да транспортни предприятешкара водителий къахьегама дисциплина товар. Корта бохабу маларащ мечча машенаш лехкаш бола шофераш шерагара-шерага дукхагIа хул. Масала, 1969 шера цу тайпара белгалбаьнна шофераш 995 мара баьцар, хIаьта 1970 шера корта бохабу маларащ миттa болх беш хиннараш 1726 саг хилар. Укх шера автомобильни транспорта управлене машенаш лаларра кхерамален бокъонаш толхаяь 500 моттиг кийсъенний, царех 50 моттиг корта бохабу маларащ меларах хинна я. Машенаш лелаяра кхерамален бокъонаш миттa телкаю «Грозгазстрой» треста АТК, № 7 йолча треста МУС автобаза юртбоахама министерства АТК, коммунальни бохама Министерства, кхыча бохамий водителаша.

Наькъашка кхерамзле хилийтара шоашта тIалатта бехктоккхамен хьанкашка латта декхараш дика кхетадеьа дукхача предприятей кулгалхоша. Грозненски автокомбината, «Грознефть» объединене чуйоагIача Октябрьски автотранспортни контора, «Красный молот» завода транспортни цеха, № 2 йолча пассажирски автотранспортни предприяте, кхыча транспортни организацей кулгалхоша. Дукха мероприятеш чакхйоах цар наькъашка шоай шоферашта аварешъ ергйоаца гIулакх вIашIехьдаьккхар, водителашта юкъе дукха кхетама болх бу цар. Из бахьан долаш шоферий къахьегама дисциплина дика лакхъенний, цар къаракьаь а мелаш машенаш лелаяра бокъонаш телхашш йола моттигаш кIезигъенний. Цхьабакъда, из миттa иале а хIанз а тIехь автомашеней водителий къахьегама дисциплина во я.

Автотранспорт лелаяра кхерамзлен бокъонаш телхашш керттера бахьанаш да еха автомашенаш балха араюлийтар. Цул тешаш деш цхьа масал доаладергда вай. 1970 шера пачхьалкхенна автоинспекце болхлоша еха йола-лиссе а машенаш балха араяьлар бахьан долаш болха тIаьра дьаькхар 7 эзар машен, хIаьта миттa араюлача машенашм цу шера 38 авари йир.

Шерагара - шерага дукхагIа хул транспорт, миттa дукхагIа хул баха нах а. Из миттa дале а транспорт лелача наькъашка, улицашка кхерамзле хилийтара болх чIоагIа эсала дац. Из гIулакх дика кхета а даь шоаш керте латтача автотранспортни коллектива болх тоабар хIара кулгалхочун сийлен декхар да. Кхерамзле хилийтар бокъонаш телхаьра беррига бехк транспортни предприятей хинна Iаш. Цу гIулакха бехке ба наькъаш дехкача организацей кулгалхой а, дукхагIдола наькъаш деха хилар бахьан долаш лергIа лела йиш йолаш хилац автотранспорт.

ХIара шера тIаккхета транспорт 8—12 процент я, хIаьта наькъий сеть 4—5 процент мара шерлац. Наькъаш тоадара бокхха бехктоккхам тIалатт Грозненски коммунальни бохама управлене, «Грознефть», «Грознефтехимзаводы» объединенешта, наькъаш лехкача управленена, транспортни организацешта. ТIехьа а ца тетташ машенаш лела предприятешта, гаражашта, гIишлош еча тIадолха наькъаш тоаде деза ха хьатIаэттай.

Пачхьалкхен автоинспекце болхлошка цхьана машенаш лелача кхерамзлен бокъо телхеашца цIенхаштта къовсам лоаттабу эзараш болча дружинникашa, халкъа добровольцаша, берригача дика. Вай махка а цунна цхьана вай республикерча городашка а машенаш лелача кхерамзлен бокъонаш ца телхайтара вIашагIа ехка бола беш а специализированни дружинаш. Уж хьеж наькъашкара сердал машинаш, машенаш лела наькъаш цалагIча хьалаш тIа да, машенаш еха е ец, шоферашта машенаш лелаяра бокъонаш йовз е йовзац.

Город Грозненча улицашка дукха аварешъ хилар бахьан долаш парте Грозненски горкомо машенаш лелача наькъашка кхерамзле хилийтара вIашагIъехкий городской штаб, хIаьта автобохамашка вIашагIъехкей специализированни дружинаш. Уж болх беш йола массехк шу да. Городской штабо дукха болх бу автобохамашка дружинаш вIашагIъехкаш, тIоалкъашка дружинникий постащ уттаеш, цар миттa болх бу хьожаш тIахьожаш лоаттабеш. Дружинаша болх бу шоашта оттаьча графикагIа. Уж дружинаш араялалехьа царна инструктаж ю пачхьалкхен автоинспекце болхлоша. Миттa из болх бар бахьан долаш кIезиглуш латт водителаша, гIашлоша шоай бокъонаш талхаеш йола моттигаш.

Городской штабана чуйоагIа 56 халкъа дружина. Цу дружинашка дакъа лоацаш ба 792 дружинник. Лоаццача хана наькъашка кхерамзле хилийтара бокъонаш телхаеш бола 2118 водители гIашлош белгалбаьккхаб цар. Царех 652 шофер технически доаьцаь ехача машенаш болх беш хиннаш. Корта бохабу малар мелла даларах 15 шофер пачхьалкхен автоинспекце витав цар. Дружинникаша дукха кхетама болх бу водителашта юкъе а. Цар миттa бохкбар бахьан долаш дикка кIезигденнад машенаш бахьан цакхьашка хулаш йола хатараш. Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьннаш я бувзама АТК машенаш лелаяра кхерамзлен шаьа нер, парторганизаца секретарь С. Г. Петров керте латта дружина. Машенаш лелаяра кхерамзлен бокъонаш телхарах 344 саьга бехк бейтаб цо, 290 автомашен технически хьалаш миттa хьежай цо. Миттa дика къахьегаш я «Грознефть» объединене транспортни контора инженер Г. Т. Фомин керте латта дружина а, кхыйола дружинаш а.

Город Грозне а миттa вай республике а хIара бетта миттa бIаь автомашенаш кхоач. Цунна дувзаденна да водителашта болх бе халагIа хилар. Партийни, советски, профсоюзни, бохама организацей сийлен декхар да наькъашка кхерамзле хилийтара водителаштен гIашлоштен тIалатта бехктоккхам дIабовзийта, цар болх цIенхаштта тоабар.

И. ДАВЫДОВ,
КПСС Грозненски горкома секретарь.

МОСКОВСКИ ОБЛАСТЬ. Мытищински автотранспортни предприяте [illegible] СУРТА ТIА: фельдшер И. Бе[illegible] шофер Н. Исаев могаш вуй хьожаш ву.

В. Коротков сурт.
ТАСС фотохроника.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДАРА ТЕРКО ЕШ

Лакха къахьегаш толамаш даьхар тхи совхоза къахьегамхошна берхӀалгӀча пятилетка. Бригадин отраслашка хаьал дукха хьалха 1970 шера ноябрь бутт болалуш кхоачашдир шар пачхьалкхенга юртбоацаш продукци дӀаяла пятилетка планаш.

Цул соьгӀа, белгалдаьккха доагӀа, укх шера хьалхарча квартале дуккагӀа шура йиккарий из пачхьалкхенга планаш соьгӀа йоккхача района фермашта юкъе хьаржача социалистически яхье тха совхоза хьайбаш лелдераш котало яьккхар. Ферме гӀолла 1220 центнер шура кхаьккар цар. ДӀадахачча шера хьалхарча квартале аьккха хинначул ийшача 212 центнер дуккагӀа я из.

Уж толамаш доаккха къаьстта дика къахьийгар доаркаша, района доаркашта юкъе шура дуккагӀа йиккарий хьалхарча квартале хьаржача яхье хьалхара моттиг хьаккхача Тапчаева Чемас, шоллагӀа моттиг хьаккхача Самиева Кхокхас, Шахбоева Рукъета, Абдуева Iайнаlа, кхычар.

ХӀаьо шура йиккарий из вечхьалкхенга Iоцаран ах шера хьалхахь хьалха къахьегамхой шура социалистически яхье а йоаржаш къахьегаш ба доаркаш. Царна юкъе хьоалагӀча кварталe сочча хьалхарча моттиге Тапчаева Чемш я. ХӀара бетта IаттагӀара 26-ча мае юкъера лаьрхӀача 1061 килограмм шура яьккхар цо.

Зедьа дӀайнадаш кхаш лелдерана ер шу дӀадоладеннача дениз хьинар ахо ца деш хьийта къа а. БӀаьстан юкъе лай кӀелара латта мукъадоалийташ а хьалха аммиачни селитраци дуккагӀа суперфосфатаци подкормка я гурахь дийна алатеш дика даьнгаш латт. ХӀара гектара тӀара хийцна юкъера лаьрхӀача 30 центнер алат чуэца тоал хургьа укх шера кхаш леладерой.

Из болх дӀаш латт дика фуш, агрария ерригa араман дара а ел латта а кийчаь агротехнически дикагӀа доладу хана дӀайнача хьалхара, гаьнаргий хӀиргашка. Дика ненкъостал ду кхаш леладеранта укх тӀехьарча хена хиннача догӀаша. Укх хана гурахь дийнича алата ва бузаш, бӀаьсти дӀайийнача культурай хӀиргашка ер чудоссийна, къаьстта дукха лан кӀарга тӀоахийна.

Гурахь, бӀаьсти дӀайийнача культурашта тӀаьхьашки лоттабеш, царна маьла боашкаш, гуьйтанаш оа, кхьола балхаш чакхдоахаш къаьстта дика къахьег механизаторашта Пайзулаев Шамхаа, Дудаев Юнуса, Эльмурзаев Нохьо, Хуслаев Шамхан.

Алх деза, цига саьна алат культурашта, баьцадаарашта чайзене дале, комсашта ненкъа да хӀаьз догӀаш. Зиза а теха гайдолгаш латам латт комсашта. Цул соьгӀа комсашта соа йолча тӀоадало «пильдиш» яла дазар дарахар торо а хургйт. Цхьабаьгьа цу лазара дукхаьа вӀашагӀа дӀабахь медни чудоха доьхаж токара берригa гӀирс вӀаштӀехьбаьккха кийча ба комсаш леладераш.

Дика латаш йоагӀа укх шера. Цхьабакьда хӀаьз комсашта эшаш бола тӀаьхьашки лоаттабоа комсаш ва хьуьйгий мег. Цудухьа комсий бениматкии ва деза балхаш ханнакьех дукха дӀакха йолаш оьшахьерйа берригa ила тӀабахийтаб къахьегамхоша. Комсаш леладерашта юкъе къаьстта дика къахьег П. Маслаевас хулгалдеча звено коллектива.

Лоацца аьлча, КПСС XXIV-гӀа съезда хинна йиесагӀча пятилетка дьалхара шу къаьстта бехктокхаме хеташ, съездо йоашта хьдадашка оттадаьраш кердача пера тӀайца декхараш толамца кхоачашдаре берригa теркам тӀабахийта къахьегаш ба совхоза болхлой.

В. АСЛАХАНОВ,
Малгобекски района «Надтеречный» совхоза директор.

БАЬЦАДААРАШ ДЕБАДАРА

Кердача пятилетка хьалхарча шера баьцадаарий хьувкъам лакхбара хьинаре къахьегаш ба тха совхозера баьцадаараш леладераш. Баьцадаарий бригадашта керте латт механизатораш Хашакиев Къурейшия Татарашрили Султани. Укх шера шоайла яхье яьнача коллективаша кхебеш ба итт итт гектар хохаш, шийтта-шийтта гектар нарсаш, ткъаь пхийтта гектар помидораш, 136,5 гектар моша горошек.

Эгара халагӀен бехктокамегӀен декхараш да баьцадаараш кхеленарна хьалхера оасар дика чакхдаккхар.

Дика тоадаьча латте ялаташ саьна сиха дегӀаух оасара баьцаш я. Оасара буц чӀоагӀагӀа тӀайоялаш я хул. Эгара халагӀа хул оасарий баьца юкъера культурай зӀиргаш зе, уж хьакхоастаде. Дика ца тъежача, хохий зӀиргаш къоастаьаш оасарий баьца юкъера.

Баьцадаараш леладара лакха говзал йолча наха мерa кaрагӀдалаш из хӀана. Лакха хьувкъам хургбац лаьтта зика тоаварга хьежжа мара. Декхий декхараш тӀайийцад баьцадаараш леладераша укх шера: пландагӀа 100 центнер йолча 110 центнер нарсаш чуэца, помидораш 110 центнер йоагӀеча 120 центнер яха, 180 центнер план йолча 190 центнер моша горошек чуэца. Хохашта оасар зеш белгалбаьннаб К. Хешаниева бригадера социалистически яхье баьнна болхлой Хайхароева Товсари, Мадигова Заоа, Карнукаева Хаж, Акиева Довхан, Албакова Товсари. Иштта дика болх беш ба Татарашрили Султана бригадера Мержоева Лида, Мержоева Бара, Дербишева Нали, кхыбараш а. 150 кхалсаг я цу шиа бригаде болх беш. Деина йола задонеш 120 — 170 процент кхоачашъю цар. 20 гектара тӀарча хохашта оасар даь баьнийб уж болха 9 дийнахь.

Хоза да цӀендаь кхаш. Дика ненкъостал дир баьцадаараш кхедерашта хохашта оасар деш комсаш леладераша а. Цхьа ди дӀадахийтацар цар балха ара ца боалаш.

Дукха ненкъостал дир кхалнахо механизатора Дзейтов Доуда. БӀаьстан юкъе лоаттача хана баьцадаараш дӀадийна вальлар из. Укх денощка механизатора шиий теркам тӀабохийтаб мутӀаршта юкъера лаьтта памцадаккхара, оасарна къоасам доттабара. ХӀаьз баьцадаараш леладераш нарсашта оасар деш ба. Уккхаза а къаьстта дика къахьег баьцадаараш леладераша. Иштта хӀаьз сихонца дӀихьа да помидорашта оасар деза а. Культурашта лазараш ца хилийтара а садоахкача хӀамаех уж лоравра а кхошки лоькьажа химикаташ етта йоланьй хӀача.

Из болх беш ба механизатораш Джамалдинов Аланбек, Хайхароев Бачатгири, Алкастов Iалсами, кхыбараш.

Б. РЫБОЛОВЛЕВ,
«Новосельский» совхоза керттера агроном.

Колхоза кхашка

Укх пятилетка хьалхарча шера дуккагӀа ялат даккхара яхье а баьнна чӀоагӀа къахьег Гудермесски района «Кавказ» колхоза механизатораша, кхашка балхаш дераша. Къаьстта дика лела балхаш № 2 йолча тракторни а кхашка балхаш дерий а бригаде.

Уккхаза бизза пайда эц агротехникех, технологически картех. Боккха пайда боал севооборот ниися лоладарах а.

Цунах дика кхет колхоза цулгалкой а, колхоазой а. Цудухьа дӀаяхача гурахь дӀадийна кӀа хьалха технически культураш хиннача лаьтте дӀадийра.

Цунна чакхбаланзар болх. Гурахьа цкъаш бӀаьстан юкъе цкъаш подкормка йир гурахьа дуьча ялаташта. Кхай тӀа оасар хургдоацаш мел эшар дир: мекхаш даьхар, культиваци, дисковани йир ялат тӀадала доладалале.

БӀаьстан юкъе кхы а совлех азотни удобренеш техар. Цо ненкъостал ду ялаташ оасарaа сихагӀа дегӀадахийтара. Цул соьгӀа оасар тоӀадара 400 гектар долча кӀа дӀадийнача кхай тӀа техар 2,4 «Д» яха акинин тух.

БӀарг хьесташ да хӀана кха. Оасара баьцах хӀама яц юкъе. Лоацца аьлча укх шера хьувкъам лакха хилийтара хӀама кходаьдац. Дог тийша ба колхозхой хӀара гектара тӀара 25 центнер кӀа чуэца аьнна дош кхоачаш а тӀехкхоачаш а хургхиларах.

Ялата хьувкъам лакха далар на шиӀ ханнахьа чуийна даккхарца дувзадення долга а дика кхетаду механизатораша. Укх шера ялаташ хьаккa арайргьа колхоза шиӀ доалахьа йола ялх самоходни комбайн.

Тахан болх дӀаболабой а кийча я уж. Цхьа комбайн ремонт е ца езаш цӀена яр. Ши комбайн комбайнераша Абдулрашидов Вахаса Эльмурзаев Башир - Хьежаси шоаш тоаьй гурахьа болх чакхбоаллацехь а. ХӀаьта кхаь трактора механически мастерскешка яьй ремонт.

Тахан, кхоана яхар саина тоаьь яргӑолаш я ши жатка. Уж балдаш дарца цхьана кийчъеш я колхоза йоккха хьетт.

Хьаттара дерригa балхаш механизмашца дергдола хьалаш Iалашдаьа боазаме. Латташ я автопогрузчикаш, ВИМ яха ялат цӀенду машинаш. Хьатта латта кӀа ца талхийтара из тӀакIалтӀа доахерга транспортераща. Элеваторe дӀадоахийта ялаташ докъадеш я вентиляционни агрегат.

Иштта кийчо яро колхозхой торо хулийтаргья ялаташ шиӀ заманахь а да да дойташ а чуэца.

Дика хьувкъам чуэца дерхӀ укх шера колхоза гидуаргий кхай тӀара а. 110 гектар кхай тӀа дӀадийнай уж. ХӀара гектара тӀара 16 центнерал кӀеззигагӀа доацаш шоашца юртта хьоанал йола техараш чуэца доаш денилад колхозхоша.

Дика тоадаь хьаьвдаь дар царна къоастала латта. Фу дӀадерца цхьана техар суперфосфат. Цхьаннахьа юкъ ца юсаш дика тӀаьхьний из малхала культура. Гидуаргаш лелаеча звеньевойс Вюсуров ГӀойсолта шиӀ гӀончаша Медиев Iальвеца цхьаккха хӀама ца лоаркӀаш Iунал ду кхайиа. ЦӀена да из а оасарах. Норма 15 гектар йолча кӀара дийнахь цар культиваци ю 20—25 гектара тӀа.

Гидуаргаш тӀара болх баьлча механизатораш гӀоргба хьажкӀий кхай тӀа. 126 гектар хьажкӀаш я цу шиние лелаеш. ХӀара гектара тӀара 40 центнер хьажкӀаш яла, дениз дош атта доалалга хоа царна.

Боккха теркам тӀабохийт бригада къахьегамхоша шекара свекла дика кхеяра а. Дийнахь сарралца кхай тӀа гуш ба укх деношка свеклана оасар деш, уж листа йолчара пийлхъеш, лаьтта цанцадоаккхаш бола кхалнах. Балха 8—9 дийнахьа чакхбаьккха безаш ба из болх. ХӀара дийнахь йола задани шоаза а кхы тӀех а кхоачашъеш бола кхалнах ба царна юкъе. Царех ба Сатабаева Сиржан, Эльмурзаева Лала, Муталимова Ирабу, Дускуева Нуржат.

Парте XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра шоай мел бола ниа тӀабахийтача «Кавказ» колхоза къахьегамхоша дег тӀара къоабалду «Старогрознефть» НГДУ болхлоша дийзача шера толамца бохх бара тӀахьехара кхайкарах.

Б. ИСРАИЛОВ.

КЕРДАЧА РЕЖИМАХ БУРУВ ТОХ

«Октябрьнефть» объединене буруа деттара балхий октябрьски управлене бурув деттарашта юкъе укх шера дика къахьегаца белгалъяьннай коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цӀи лелаю Грозненски городской Совета депутаталла кандидат вола Ю. С. Еращенко керте латта коллектива.

«Малхбузен Гудермес» яхача майде проекти кӀоаргаш 5300 метр йола № 184 йолча кӀоаргагӀча скважина бурув тохаш я из коллектив. Социалистически яхье баьнначо 5025 метр бурув тохаш кӀоаргбеннача бурувдеттараша 25 мае кхоачашйир пхе бетта план. Июнь бетта ..... 15 метр соьгӀа бурув техад. Материалаш, электроэнерги, реагенташ, кхыи бола дӀахийтаро транспортах майса пайда эцари баьнан доаш 10 эзар сом кходаьд бурувдеттараша.

Бригаде коллективо ер толаш баьккхаб бурув прогрессивни форсированни режимах тохарех. Сенах латт из режим. Укказа кертера доьхьа ерре пайда эц механизацех, автоматизацех, технологически процессех, ЛоарзӀама теркам тӀабехийт кхачам цӀеньяра, химически реагенташца обработка ю цунна.

ОасарагӀа къахьегама сменех лоархӀаш я из. Новиков. Мишуточкина. Корчагина хулгалду сменнин коллективаш. **Г. ЖУКЬЯНОВ.**

ЛЕНИНГРАД. Уккхаза хьийнаьй «Кьадаьа Польшес» яха выставка — 1971 шера ай мехкара къамах йоакха экспозици. Выставка вӀашагӀъелзай Польски доалол арахьарча торгови палата, Ерригсоюзни торгови палата ненкъостал а деш.

СУРТА ТӀА: цхьан майда тӀа хьегийташ я польски техника.

А. ФЕДОТОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЯЛАТ ЧУЭЦАРА КИЙЧО Ю.

Цхьа бутт а бисабац тха районе ялат чуэца доладе. Цудухьа тха механизатораша чӀоагӀа балхаш ду ерригa комбайнаш, жаткаш, силоса лаьрхӀа хьажкӀаш хьокха комбайнаш, кхыйола техника кийча хилийтара.

48 комбайн я укх шера ялаташ хьакха арайла езаш. Царех 38 хӀанзале а кийча латташ я болх дӀаболабе чара ца безаш. Итт трактор кӀеззиг-дукха кулг техача тоаль яргӀолаш я.

— ИттдагӀа цоль тӀакхачале кийча хургьа уж, — йоах механизатораша.

Тахан болх дӀаболабой а кийча я 18 жатка, 20 стогометатель, 3 пресс-подборщик, 5 парикаш ду

Къаьстта дика терко еш керда хьувкъам чуэца кийчлуш я «Гойтинский», Мичурина цӀерагӀа, «Красноармейский» совхозаш. Цу боахамашка хьогге а кийчъаь кьинай ялат леладергдола хьетташ. Эшаш мел йола техника шига а тоаль яьккхар укх шера хьалхарча хана бетта.

Механизацеца Iалашъяь я «Горец» совхозера хьетт а. Ялат цӀенду «ЗАВ-20» яха механизм оттаьй шига хьатта тӀа. Иштта уккхаза оттаьй витаминни хьоар кийчду агрегат а. ХӀара дийнахь ши сменагӀа болх а беш «АВМ-0,4» яха хьоар кийчду машен кхеста цхьа бутт тарета да я. Ялаташ хьакха доладалалехьа уккхаза оттаь арга ялаташ докъадеш бера «ЗД-10000» яха агрегаташ.

Массехк цифра йоадае безам ба са техника иштта кийчъю хьадьоккхара. «Горец» совхозе ялаташ чуэца 15 комбайн я. Царех йийтта кийча латт. Гехински совхозерча 15 комбайнах шиъ мара яц ремонт ца еш. Лоацца аьлча, тахан а кхоана а яхар ю кийча хургья тха района боахамашкара ерригa жаткаш. Ялат чуэцара бехктокхаме гӀуллакх а толамца чакхдаккха дерхӀ оаха. Из да парте XXIV съезда решенеш кхоачашъяра оаха юкъехьу дакъа.

А. ТАРАМОВ,
Урус-Мартана района «Госсельхознадзора» веникагӀа цӀера инженер-инспектор.

Навсарерча АМООС-е кузнец волаш къахьегаш ва Хашиев Къурейш. ДукхагӀа вӀаа балхаш кулгаца ле деза ца шега. Цудухьа хала чоахханех ба цун болх. Цхьабакьда хьинар долча Къурейша вӀаьло я бӀуйкъожабеш шийна дукха безача балхах. Аьккха кузнец хиннe Iаш иа. Эшшача дика старшина а иа Къурейш. ХӀаьта шиӀ болх вӀаьа, дика бу цо. ТӀадоала шоллагӀа а гӀуллакх хиннача кхоачашду. Ше шега къахьсташ йоаккхача хана шийгара цхьанкха а гӀалат даийтадац цо. Предприяте эттара хьалхарчарна коммунистически къахьегама сийлен цӀи еннарех ва, цо. Хашиев. Дуккхача хана дееза хьинаре къахьегаш хьалоагӀача Къурейша баркалаш кхайкадаьд, Сийлен грамоташ, кхыйола совгӀаташ тийнад. Цхьабаьда, шийна еннача Ленински Юбилейни медалаш дега - хьамсарагӀа цхьаккха а совгӀат дац цун. Шоана гу Хашиев Къурейш болх беш воаллаш даьккха сурт.

С. Хашиева тенета сурта.

ТОРОНАШ БАЛХА ЮКЪЕЙОАЛАЮ

Тха боахама къахьегамхоша дог раьза долаш хьалдтаьар КПСС XXIV съезда сонамаш. Производства чура резерваш техка а теха кӀеслагӀча пятилетка декхараш дий шера кхоачашдаь лаьрхӀа колхозхоша.

Ала деза из Iалаьмате хьта, бехктокхаме гӀулахх долга. Дале а, тхо тешаш да дош кхоачешдергхиларах, из тешам ду тхона чакхъяьччача пятилетке даьхча къахьегама толамаша, цу хана еллача ларда.

Лоацца ала безам ба са бархӀлагӀча пятилетка цхьадолча хьоахамех. Колхозхой вӀаштӀехьдаьлар пачхаьалкхенга ялат, комсаш йохкара план кхаь шера, дулх, фуаш, тха — диъ шера, хӀаьта баьцадаараш, шура, гидуаргаш йохкара план 1970 шера 8 сентябрь тӀакхоачаш кхоачашъе. Цунга дьежжа лакхбелар колхоза хулаш бола пайда а. ВорхӀлагӀча пятилеткага дилгача чакхъяьннача пятилетке боахама хилиа пайда 400 эзар сом дуккагӀа хилар.

Лакхарча темпаша дегӀабоагӀа боахам дерачча пятилетка хьалхарча шера а. XXIV съезда юкъе доалаш тӀайца декхараш кхочашдеш тха вӀаштӀехьдаьлар пачхьалкхенга дулх доалара шера план хӀаьнзе 40 процент, фуаш — 45 процент кхоачашъе, ееттй аьлча дулх 286 тонн, шура 56 тонна, фуаш 690 эзар декхад хӀаналe.

1971—1975 шерашка боахам дегӀабоа шийне оттаьча пятилетни планага хьежача гучадаргда колхоза ерригa доалхо дикка дегӀадоагӀаргдолга, цу хьакъехьа дулла гӀулакхаш укх шера хӀаьлчуз тӀехьагӀа цкхдахь дӀош а да. Лаьтта леладара культура лакхъярца вӀаштӀехьдаккха дезаш да кӀина хьувкъам 4,9 центнер лекабалар, из бахьан долаш пачхьалкхенга ялаташ соьгӀа 500 тонн кӀа доха дерхӀ. Баьцадаарий хьувкъам 39 процент, картоала — 10 процент лакхбе дерхӀ. 18—20 процент дуккагӀа Iалашдергда моша, гӀола доаьар.

Уж бехктокхаме декхараш кхоачашдара дерригa а хьалаш да. ЦхьоалагӀча, шоллагӀча классех долча фуаш дӀадийнад дерьга гурахьа дӀадув ялат, агротехнически лоацача хана. Царна юкъе лаккагӀа хьувкъам тоаа «Амер» яха мукх керда сорт я. ДӀадахача шера фуаш-участке дӀабийнабар цу сортах бола мукх — хьувкъам чуийцача гучадаьлар из Iалаьмате пайдане сорт долга, хӀара гектара тӀара 51 центнер мукх чуийцар.

Хилнахьа дӀайийний колхозо бӀаьсти ю культураш а, хӀаьта уж дӀаелезьа кхашка 20 эзар тонн гаргга моттигера удобренеш ехкар. Из бола чакхбаьккхар колхозо укх шера нийцча 10 кхо дӀатувсача машинкашца.

Кердача пятилетке 1,5-за дуккагӀа дулх дикка декхарийца да тхо. Цу гӀуллакха керттерча дакъе ненкъостал дергда доакъара боаа. Из шерье дерхӀ. Шеръехь латт сийна конвейер, къаьстта теркам тӀабохийтаб лоцерна кхеара. ДӀадахача шера колхозе эттаро хьалха 200 тонн сенаж Iалашийр. Цо вӀаштӀехьдалийтар доахан дуккагӀа дебаде. Сенажа кхье йолча кальцес, фосфора керда даьча Iаьсашта из лу даьча хьалхарча денощка.

ТӀехьарча шерашка оаха юкъедоладдьа хӀара фермашка доьттан участеш тӀачӀоагӀъяра гӀуллакх, кхы дӀахо а леладерга из. ДӀадахача шерий опыто хьакъоза цох фермашта дикка пайда хулалга. Цу лаьтта дӀахо сийнача доакъара лаьрхӀа тайп-тайпара баьцаш, уж дӀаеш тоак ферме мел тӀаьла ула из даьтте, цхьа шера доаза - кхоаза йол хьекхаргйолаш хий дилла йиш йолаш йий иа моттиг хьож.

Из доархӀаме гӀулакх да, хӀана аьлча доакъар фермана цхе тӀаупла хулал расходаш лохйича, хьайбай продукцех ниига дӀабода мах лоахлургба.

Кердача пятилетке къаьстта теркам тӀабохийтаргба къахьегам вӀаштӀехьбаккхара къалаш тоадара, кхаш лелаьдерий а, хьайбаш леладерий а болх шиӀ сменагӀа леларгболаш вӀаштӀехьбаккхара.

Цу ерригача мероприятеша йиш хулийтаргья колхозхоша тӀайца лакхара социалистически декхараш толамца кхоачашде.

П. ГРИГОРЬЕВ,
Сунженски района «Победа» колхоза керттера экономист.

ХЬАЛХА ЛАТТАЧА ФЕРМЕ

Денгара дейга шерагӀа ержай я «Автуринский» совхоза хьайбаш леладерашта юкъе социалистически яхь. Цар теркам тӀабахийтаб хьалханка латта доккхий декхараш ханел хьалха кхоачашдера. Дерста долаш Iенгара даьлар доахан, шура лохьялашзар. Социалистически яхье хьинача фермашта юкъе хьалхара моттиг хьалар шоллагӀча отделенерча шурий-товарни ферма коллективо. Цу фермана кулгалдеш ва Любоев Дауд. Бетта 390 центнер шура дӀачулао кхача 430 центнер еннай цу ферма коллективо. Шурий центнерацӀа дӀабода мах лоххбеннаб. Дика леладу уккхаза къоначе хьайбаш. ХӀара дениа доагӀачча дуккагӀа да царна тӀаеттату доал. Из дерригa дувзадена да, къахьегем дика вӀаштӀехьбаккхарна.

— Iа чакхдоалаш деттача доахана дикагӀа йола йол, свеклай жом, кхоккха килограмм концентраташ гийнай еца, — йоах отделене зоотехника Хамирзаев Саид-Хьажас. Цудухьа доахан дерста долаш арадаьлар сийнача баьца тӀа. ДукхагӀча даьгъе уж доладу культурни даьстӀераш тӀа. ШиӀ ханнахьа хий моладу. Доахан детт ферма болхлоша. Из а да боккхача лоархӀаме гӀулакх. ДӀахо ферма дикагӀа бола болх бол доагӀа бахалгаш зоотехника. Царех я дехьдера Газиева ПаьтӀамат. Аллад кхаьь бетта 3000 килограмм шура яьккхай цо шийна дӀачӀоагӀъьча доахан группатара. Цул дукха тӀехьайласаш Шабазова ПаьтӀамат а.

— Цхьан бетта 3011 килограмм шура йоаккхаш хьелай из а. ШоллагӀа ву да цу шиа доарка мастераш - хьайбаш леладераш яха цӀи лелаь. Иштта дика болх доаркаша Тищенко Ксения, Шандарова АсмаӀа, Эжирова Полис. Ферма учетчика Демильханов Алама бюллетена тӀа хӀара дийнахь дӀаязью доаркай балха итогаш. Цар хьагойт хьоккамаш лакхлуш долга. ХӀара денна лаьрхӀача ферме йоаккха шура 20 килограмм тӀаккет. Дика толамаш доах Iаьсий леладераша а. Iодаьча дийнахь деиз итт ди дӀалацца Iаьсашта Iунал деш хул Мусхаджиева Аминат.

— Доаш кулгаш да Амината, оал цунах лаьца дуьйеш ферма кулгалхоша, кул ненкъостаиа. Хьинар долча кхалсага вӀаштӀехь доал Iаьсий лоаттаду помещени тоша, кхье але я цу чу лостан дагийта. ЦӀена я хӀеиз Iодаь Iаьсий леладеча профилакторе а. ШиӀ берригa из дӀалу цо уж уккхаза кхедара. Дакха доахан ухаххӀена долаш Iуваьа юкъахетт. 10-зи даьлча Iаьсий дӀаву Амината Магомадова Айманега. Специалистий хьехамашка хьежжа дика кхеху цо Iаьсий.

ДоаккагӀа долча Iаьсашта ниттта дика Iунал дарца белгалъяьннай Эдилсултанова Зойхалум а. Цудухьа ферме вхьинха а Iаса дениа моттиг хинниц укх шера. Цу тайппара толамаш дахарах хьожийр цу коллективана совхозе хьалхара моттиг, делар кхаш соьгӀат.

ХӀаьа хьайбаш леладераша берригa ниа тӀабахийтаб кердача пятилетка хьалхарча шера ялея хенал хьалха кхоачашъяра.

Б. ШАКРИЕВ.

КЪАХЬЕГАМЦА ДАЛЬПХА СИЙ

Дика йовзаш я Советски районе балха лакха хьоккамаш а доладш къахьегаш йола Ленина цӀерагӀча колхозера Iаьсий леладер Арсанова Наташа. Района сийлен Доска тӀа да Наташай сурт.

БархӀ шу да из колхозе хьайбаш леладеш йола. Царех тӀеххьарче ялх шера Iаьсий кхедеш я Наташа. ХӀаьта цу хана дениа цхьа шу дӀадахийтадац Арсановас, планаш юаца эшаш, шо тӀайнца хинна социалистически декхарий кхоачаш ца деш. Цунна дика тешал ду хӀара колхозхочо. Нагахь санна, малаа шун колхозе эгара дикагӀа болхло? — аьнна баш хоатте уйла а ца еш моллагӀчо эгара хьалха Арсанова Наташай цӀи йоаккхаргья. Атта дац хьайбаш леладеш шерагара шерала лакха къахьегама толамаш даха. Цу гӀулакха дукха низ, хьинар дӀадала деза. ХӀаьта болх беш шийна нийслуш дийнача халонех кхерашта цхьа тӀехьашка ваьнкац Наташа.

— Халонаш ца хилча болх ба а сакъердаме хилац, — йоах цо.

— Корабльбой хьона хьайна эгара дукхагӀа безa болх, из оаш? МоллагӀа болх мехa эшаш да. ХӀаьта моллагӀа бар кхоачашбеш шун дика латтув боала безадургба шоаша ца. Казахстане дукха тайп-тайпара балхаш де дезай хиннай со. Эгара тӀехьагӀа цӀовош доттаьш болх бар. Цхьабаькьа, моллагӀа болх хоза хетар сона. Хьоша аьлча ненкъостел тӀехьа из йиса гӀерташ къахьегар. ХӀаьта тоаьш баьккхача дог ..... .

Казахстанера цӀеца эгара хьалха кхаш леладеча бригаде къахьийгар Наташас. Цул тӀехьагӀа ферма тӀа болх бе яхийтар из.

— Хала дарий хьона хьайна ца бовзаш бола болх дӀаболабеш, — аьнна хаттар дича. — МоллагӀа хьайна ца бовза болх дӀаболабеш санна, хьайбаш леладе йолалуш хала дар. Эгара хьалха болх бовза, опыт Iоае еза. Цул тӀехьагӀа безам хулe балха лакха хьоккамаш даха а хала дац. Керттера дар шийна тӀадилла гӀуллакх бехктокхаме а хеташ кхоачашдар да.

Укх шера Советски Союза Коммунистически парте XXIV съезд хиннача денощка къахьегама вахте а этта, балха лакха хьоккамаш даьхар цо. ХӀаьта хӀана Наташас декхар тӀайийнад цо леладеча доахана тӀехьара дерригa Iаьсий цаӀ юкъера ца доалийташ кхедара дениа буссе Iаьсашта тӀаккхета дулх плана соьгӀа хьалийтен. Уж декхараш толамца кхоачашдо а ду Наташас. ХӀанзаналца цхьа Iаьсий юкъера [illegible] дац цун. ХӀаьта хӀара Iаьсига деии буссе тӀаккхета дулх, план 450 грамм йолча, юкъера лаьрхӀача 900—1000 граммага дӀакхоач.

Наташаца цхьан ферме болх беш ва цун мар Махьмуд а.

М. ХАМАТХАНОВ.

ГОВЗА КУЛГАШ

Грозненски «Автоспецоборудование» заводе наха воалаш дикагӀа вола болхло ловзийтар а цунах лаьца дуьцар а дийхар аз механически цеха начальникага. Лист ца хулаш цхьа минот а яьхха хьалгӀеттар иои. Хайрулин.

— Цехе гӀорга вай.

Воккхен сийрдеи я цеха ненешия. Массехк мугӀарах тайп-тайпара станокаш латт. Дукха я уж — иттаа. Шоай гӀулакхах чуийна боахар цеха болхлой. Тхо эцар вар. Гуш хиннар боккъонца доах бала сурт дар. Ше байракхаш дӀача станока юкъе севар тхо.

— Из Саламов Альберт ва. ХӀара бетта цехе хьалхара моттиг йоах цо. Цехе хьаржача социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарах еццай цунна из цӀе хьалхьея, — йоах иои. Хайрулина.

Чуйийна болх беш воалла из шиӀ гӀулакхах юкъахваьнха тоаьча хеташ тхо латташ тоьаа вох хьаьр. Балхага доьлла кулгаш кадие лелар. Ше зеш долча гӀуллакхаца тера кхычахьа уйла цун йоацалга хетадера тхона.

— МоалагӀа гӀулакх хьара ца хилларах балха из тӀера ваккха хала да, — йоах цеха начальника. — Тамам а яц, дика болхло эзьа ха беие цӀаккха а раьза хилаш. СалоӀача минуташка къамаьл хилар са Саламов Альбертаца. МӀеслагӀа шу да цо хӀаьзше волча къахьега. Советски Эскаре гӀулакх а даь Грозне дӀа иа вешта кхы ха дӀа иа йохийтам кадрай отделе воагӀа иа. Цул хьалхагӀа Узбекистане цхьан цехе токаралла болх бац-вар Альберт. Къахьегама книжкага. Эскаре дика гӀулакх дарах денйеча тешалга хьежача раьза а хинна балха хӀои иои. Саламов. Механически цехе токаралла хьожаву иа. Станок кхы тайпа хилларах, болх иа беш ха юкъейолларах а доацаш кӀеззиг-дукха дӀашаьрна-ла вийцар Альберта. ХӀана аьлча уккхазара балха хьелаш хьалхагӀа иа къахьегаш хиннача моттигерчарна тера дацар, цул соьгӀа арахецаш йоха продукци а керда яр. «Iочаваллайца» ненкъостал де хьвна ханна тӀачӀоагӀиаь мастер цехновикхаш сиха дӀашаьрлу Альберт. ХӀанда дика зеш болаш, балх бара тӀера волча цуна вӀалза хала доацаш гӀулакх дар иа.

Шиэ шоай цехе неттел заводе а дикагӀа болча токарех лоархӀеш ва Саламов Альберт. Шоватьа тонн деза долча прессашта эша цилиндраш, цхьа дерхӀа тонааш дозал долча подъемникашта эша черинчи йекъарваш кийчъю Альберта. Цун кулгех чакхъяьнна оатхах тӀехника ногаш. Цу цехе ше болх беш йоаккхача хана шиӀ ненкъостанта хьекхаш а тӀелаш къахьегаш хьаьвоагӀа иа. Цудухьа дуккхаш баркалаш кхайкадаьд, Сийлен грамоташ тийнаа цунна. Из ца вевзаш, цун сий ца деш цхьаккха а саг вац цу йоаккхача цехе. Цех аьлча а цхьа моллагӀа йола завод чесел хургьа из. Иои. Саламова иштта болх бу хьахьокх укх масала. Дийнахь тха цилиндр е еш. Цхьабакъда хьегаву долча зӀамигача саго ткъаь пхийтта, кхы соьгӀа а цилиндр кийчъю. Шаккха а оасаваш из сменна норма 160—180 процент кхоачаш иа еш. Маьарра аьлча, иштта дика къахьегаш болхлой цар цехе дукхаба аьлча баьхдац. Саг шиӀ балхах дика кхеташ къахьегарa тӀера хуле халргъа. Киттачарех ва Саламов Альберт. Цудухьа даим дикка оасаре йолаш къахьег цо.

— Хьамсарча парте XXIV съезда материалаш ёзе Iоаларах кхоачаш иа хулаш се мукъа волаш цӀагӀа боккъонна ненкъех а еттеш Iоаль ваьнкаш со. Дукха дика да партех правительства балача наха дер. Цудухьа дег тӀара баркал а валаш са яха ца веш къахьега дог доагӀа са, — йоах Альберта.

ХӀаьта цо шиӀ дош кхоачаш ду.

А. ХАМИДОВ.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ЮРТА БАХАРАШТА— СОВГIАТ

Барзельан тегийта, хIаман малц баккхийта, къаьсттел маьчнаш хьаштан тохийта 80 километр гаьна Грозне аха безаш бар хIалзална МалгIбика районерча Керда Редант ахача юрта бахараш. ХIана гIулакх кхыча тайпара да. Дукха ха йоаццаш укказа хьайийлар мах бу керда центр. Цу центра чуйоагIа промтоварии, продтоварии тикаш, модай ателье, маьчаш тоаю пункт, столови.

Дукха дика гIулакх хиннад цу центрах бахархошта. Цар торо я юртара ара а ца боалаш хоза барзгIа, тегийта, кинош, маьчеш тоае, кхачак а промышленни а товараш оца. Доакка баркал йоаз юрта боахама къахьегамхоша из совгIат шоашта даьча № 432 йолча ПМК болхлошта.

Тха корреспондента Хакиева Султана суртаж тIа шоана гу керда центр (лакхера сурт). ХIамаш тегача цехе болх беш ба Цечоева Райхьанти Хамхоева Мадинен (аьттехьара сурт). Промтоварии тика тIа сний совхоза балхло Льянова Лейла. Цунна аша барзкъа дустаж боахк продавецаш (лохехьара сурт). Лохехьа аьрдехьарча сурта тIа ва маьчеш тоаеча цеха мастер Зариев Махьмад.

Х. ГАЛАЕВ.
С. ХАКИЕВА суртеш.

МЕХКДАЬТТАХОША ФУСАМАШ ХУВЦАРГЬЯ

Наха баха бIарча городокаш, культурно - бытовойн берийн учреждениеш хьалъяьй «Старогрознефть» НГДУ гIишлои - монтажни управлене гIишлошхоша шоай районерча мехкдаьттахошта. Цкъара вIашт1еръяьча котеджашкера вIаболабенна гIишлонхой хIанз Маяковске цIерагIча городоке ахезза вIаштIардаь чах чуIеребола вIа хьалдеш ба. Социалистически декларех 1971 шера II квартал йастейоаллаш хьалдаь дакхе деза пар из. Довш гIулакки цаI долаш къахьег мастер Я. А. Черчикив, вокхатIоала прораб Б. Т. Балаянов керте латтача гIишлошъерий участка къахьегамхоша.

— ХIанз аракъара балхаш чекхдоакхаш да тхо. Тхоай болх гIолат доаццаш дика барал совгIа укказа бакаргболча наьха вIарг хьесташ хоза цIенош хилийта а гIерт тхо, — яхаш дуий отделочница Пакшукаева Мадина.

Денна норман 125—130 процент кхоачашьеш хьокхаме къахьегачарех ба отделочникаш Ж. Петросова, О. Смоленский, А. Толстова, слесарь М. Гусв, газосварщик В. Спивак, кхыбараш.

Кастта 70 мехкдаьттахой дезал чуховшаргба цу цIенгIа.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

ПРОФЕССЕШ IОМАЮ

Цхьа хан хьалха доашиIоуртарча клубе атеистически темах лаьца [illegible] ладугIаш хилар со. Массане а чIоагIа уйла тIеххийта ладугIар лектора. Цо дийцар дIа а дар уйлаеневартйоалаш дог теншалеш. Гуш дар, лекци дика кийчъя, ший дешаш бакъ долгах лектор ве айдог тийшаш ладугIаш барашт тешабе хьовш хилар. Цунах яьар темаш, кхычох йора лектор-беррашки аIамига сиг пар. ТIехьагIа хайре соаз укказа практике вена, Грозненски медицински училища дешархо из хилар.

— Тха дешархоша республика районашка практике баха болча хана дика духьаларча темах лаьца беседаш, докладаш ю массаза а, — яхаш душ училищерча атеизма Совета председатела биологе преподавателна К. А. Немзера. — Дика эттара чIоагIагIа вола новстагIа хила веза, аьнна деташ да тхо медицински болхло. Цудухьа атеизмах лаьца ера планеш занитетл совнагIа тха училище ерритача отделеношка болх беш я атеистически кружокаши группаши. Цар балха кулгалду атеизмах йолча общественни Совето.

Бетта шкъазза «Атеиста календарь» арадоах атеистана - общественникаша. Хоза кийча дий, училищера нах дукхагIа леларча моттиге хьалтох. Цхьадолча календарараш хьалтехе доахкаш дукха ха йоаххь хIана аьлча деша багIарий терким тIаува цар.

«Сабарде! сага хила ца дезар хиннад!» аьнна тIагIолла дазйоазув я долаш долча доккхача плаката хьалханка юха ца сопалуш Iехургвеш. ХIаьта дIахо хьаьоко, аьно сага саьаст мишта туьлабу, общественни вахара из тIеравакхха мишта гIерт, кхыдараш хувцаш дола литература.

К. А. Немзера яхачох, цу тайпара мел дола плакаташ а атеизма дахьарчевера кхыдола гойтара пособеш а дешархой шоай ниазашка кийчдаь да.

— ХIаьта укх плакато тхона новкъостал ду, — йоах цо, атеистически литературана пропаганда яра. Теркалде Iа, укх тIа дуцача книжкай беттаггаргашта хIангIолаю яздь деший: «Ер кийнкаш Iо а дийца хьажа, шун группе, училище, общежите бий укх тайпара Iазал тIаттта нах? ТIех ца довлалаш царна! Царна новкъостал мишта дергдо хьажа. «Къамаьл ду» плакаташ оал оаха укх мочарех.

ХIанз дIы а плакатий доарIа-ме сери кийчъя довлаш хоаш тхо: «ХатгIа — жоп ду атеиста». Уж плакаташ кийчдара новкъостал ду хьехархоша Сунгарова Султанен Подус Николаен...

Училищерча общественни профессий университето кийчбеча лекторашта - атеисташта юкъе дукха ба хIанале шоай лекцеш кийчъяь баьнараш а. Масала, дешархочо Фарафоновас кийчъяьй «Кераста дIы хьахилари пун реакционни чулоацами» яха тема, Сунгарова — «Ислами хIанзара замен», Васалиевен Потапенкоса — «Ды—унахцIенок моcтагIа», Батукаевас—«Ислами яхалсаги», Цуровас — «Дин исламера фанатизм», Эльмураевас — «Иудизм», кхыраш. Уж лекцеш кийчъяра доккха новкъостал даьа «Знание» яхача общества члена А.-Х. А. Саламова, парте обкома лектора Х. Б. Майлоена, КПСС Ленински райкома лектора Т. С. Черновас.

ХIанз дешархоша юкъе чIоагIа дика доарIаш я «Iалмен дин мацар хургболаш хIанад?» яхача темах йола анкета-конкурс.

Атеисташа шера баьча балха итогаш йар атеизма преподавателаши общественни профессей университете деша багIарашен дакъа а лоацаш, дукха ха йоаццаш хиннача «Коммунизми дин» яхача ерригача училища юкъарча Iалма - теоретически конференце.

Доккхеи пайданеи гIулакх ду хургбола медицински болхлой атеистически знанешех наха юкъе атеизм йоаржайра говзал Iомаеча медучилища партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша а, хIаьта мишта цигара кулгалхоша а.

В. ЛАВРИНЕНКО.
КПСС Грозненски горкома организационно - партийни отдела заведующе заместитель.

ШоллагIбола дай

Дикен вон хилаш бер, эттара хьаьха бIергаш хьалокхача хана. Щеча кавката оагIув сайна хул пу бера са. Бер кхедечар ду пу сагIон тIа хьалхара «йоалув». Iуйрийна доастаденнача зиза тхар молаш сайна, хьаш беро тонахьарберий самал, летар, сакъетам. Цудухьа боккхий барали эттара хьаьха, шоаш хила беза беро хьоихаш эла йиш йолаш. Дай-нарея хинна ца Iеш, бера гонахьа мел пар а безхотохкане из яз нийса хьалкхедара.

Бер доккхагIа ме хул халагIа да из хьалкхеде, къаьстта хала да 12—14 шу даьнна бераш. Ш дика кхетаду Наьсарерча милице берий цIен инспектораша Евлоева Антонинаси Бутаева Аминат. Дукхача берашца болх бе бийзаб цар, дукха харцахьа лаьнна бераш нийсача новкъа даьхад.

КхоалагIча классе деша вIIар Алабиева Люба. Цхьабакхьа цун зешара а цун дIахорча вахара а дукха уйла ен бакар дай, из кест-каста дешараш а йоахьш цIегIа семинора пар. Люба нитта го йиш яр гаварш доххаш латташ а. Из гIулакх эшра инспектораш. ХIанзе а деш бакар тIара спекулянтий оамалаш хьайийча, ца дийцача фу хургда йиитах? Йиш из сат толхаве. Иштта деьла къамаьл дир Бутаевас, лемара тIера ва кхар тийхар. ТIаккха цун новкъа хIама тий хьожеш дешла яхар. Кхы бIаргайовлар йиш гаараш доххаш, дашагIа деша чаьхо.

Пезадаша хIа - юха ухаш, гIаьн уваш, харцахьа лелаш вар № 14 йолча ГПТУ-ра Тоцаев Беслан. Училище кхы хIама а ца хииш вигавар из. КхувшоагIарий гIулакхаш толкача комиссе гIабийкар кIаьнка дай, из ше. ДIахайтар дIахо из тайпара гIулакхаш могийтаргдоаккхга. Училищера бераш общественность дай, гонахьа мел вола сат бIагIара хьежа аьльча, харцахьа ца лелаш болхьалгаьа ваьлар Беслан.

13 шу даьнна Медов Ваха сейрийна ца яхача хана. аьзаюкъе летар, гIаьте увавр. Вахийга хьайсар. Да кхелхавар, нана цамоган яр. Даьнен маянея метта хилар цуна берий цIен инспектораш Бутаевай Евлоеваи. Шоайнига чукхувлар цар кIаьнк, деша кийчкаш талар. Дукха хьехараш дора, санкъердиме дIамаш дувлар. Цун моташ йоаллача кIанка а новкъостал дора. Безабелар кIаьнка ший боаххагIбола новкъостий, цудухьа цар хьар дIамиз ваьлар. дIаяьлар цунах аькха го оамалаш. ХIанз трактористий курсашка деша а Ваха цига дешаш ва из. Цул совгIа кхыдола харцахьара бераш кхетачагIо деш ва милице берий цIен инспектораштна хIаьа Ваха ше а.

Иштта шоай хьинарца, хьекъалца, дешала нийсача новкъа дахьа бераш шоай учетера дIадоахе а уIлашкар дIадоахалаш уж инспектораштна. Цар дIахора вахар, гIулакх зув, уж гIалат да довлийта хьож.

Цу тайпарча «кIаьдача» бесса дийцача бераш кхеташ деце, кхыча тайпара кхетаде а тьож инспектораш. Иштта дика дийцача дIакхеташ бакар Дошоноев Ахвии Хаутиев IийсаI. ТIаккха уж хала, харцахьа долча берий профтехучилище бахийтар. Цхьа кхы хьинача гIолла кхьалат дийгар цар кхувшбагIерий гIулакхаш тоаече комиссега. — Тхона ца хийттача тайпара дика я ухказа, дьалве оакеш лелахьача гIенна кхетаде дахьах тхо. ХIанз доашш а балха говзал Iомаеш а дIа тхо. Кастта цIадоагIаргда, — йоахар уж. Инспектораш а хийчав уж болча профтехучилище бахе. пар иштта деш, уж мишта лел хьажа.

Тайп-тайпара я харцахьа лелача берашна дезча баьний формаш. ХьалхагIа инспектораша къамаьл ду гIалат баьнарашца. тIаккха даьнча - воанашка, школе дIадойт. Цул тIехагIа а хIама ца хилча мара тIабахийтаж чIоагIагIа бола низ.

Милице берий цIен инспектораша каст - каста шоай учете латтача берашца культпоходаш ю, кино ух, книжкаш дувцаш йола сайренаш вIашагIъехк.

Наьсарерча № 14 йолча профтехучилище оперативни отряд вIашагIъеллай Бутаевас Евлоевас. Отряда начальник ва Гагиев Мухьмад.

Сайрийна культура ЦIагIа ха деш, ха йоагача хана айзаюкъе лела бераш цIа уккийташ хул пу отрядера бераш.

Дукха ха йоаццаш отрядо 2 йиIиге 1 кIаьнки доалладир милице берий цIегIа. Бакар еш хиннабар уж. ГПТУ дешархоша, хургболча болхлоша къамаьл доаде дир царга. ЭIамитача бакархоша шоай шоакаш йоахк балха кулгаш дIахьекхар пар, ахча иштта ший кулгашца къахьегаш даккха дезлага дIахойташ. Кхы бакар тIа бIаргавайлар цэрех сат.

ХIанз школашка вIашагIйоахаш я «Къона дзержинцех» яха отрядаш. Цар дика новкъостал дергда милице берий цIенна.

Дика тIо ду милице берий цIен болхлошта штате боацача инспектораша: хьехархоша Дилигова, Шадыжева, Халухоева, Фесенкос, иштта кхычар я.

«Керттера дар — берий мукъа ха сакъердамеча пайданерча гIулакхашца хьалйизар да. ТIаккха харцахьа лелараш хургбац» — йоах инспектораша.

Цун тешал ду Бузуртанов Ибрахимаца хиннача гIулакхо.

ХIамаш лочкъе воаллачара лаьцавар Ибрахим. Цун гIулакх тоахача инспектораш гучадьлар из ший мукъа ха мичахъа, мишта дIаьоргьа ца хоаш хиннилга. Берий спортивни школе дIаяздайтар кIаьнк. ХIанз ший мукъача хана нийсо пайда а эцаш милице берий цIен болхлошта новкъостал деш ва из шийла могачох. Даьша - наноши, ерригача общественносто, шоаш бераша доккха баркал аргдола болх ба инспектораша бер.

Г. ГАГИЕВ.

IОАШИ ОПЫТ ЙОВЗИЙТ

Укх шера май бетта Грозерча СПКБ «Нефтегазпромавтоматика» яхача опытни завода делегаци хилар автоматика Киевски опытни заводе яха. Цу заводаца вIашт даьлаш я тха завод 1967 шера денз.

Делегацеца бар ин. Анфриенко Б. В. — Механосборочни балхий слесарь, юккъанцарча партийни организаце секретарь, Ардышев И. А. — механически участка аьшка-пхьар, юккъанцарча партийни организаце секретарь Суходольский В. С. — радионаладчик, электронно - монтажни участка профсоюза цехкома председатель, Кондриков Н. В. — инженер-конструктор, Негоднев В. — профсоюза заводской комитета председатель.

Пхе дийнахь тха делегаци хьожаш хилар Киевски опытни завода цехашка бечо балхага, иштта завода партийни профсоюзни юккъанцарча организацей, профсоюза заводской комитета балхашка, завода ерригача подразделенешка социалистически лоь мишта йоаржаю, дегIайоалаю, комиссей болх мишта вIаштIехьбаьккха лелабу.

Тха делегацеча чIоагIа пайдане хилар цига дайзар. Тхо цхьаьна хьежар заводаша КПСС XXIV съезда сийна (укх шера хьалхарча квартала) тIайийца чинара социалистически декхараш кхоачашдара итогашка. Шинна а заводо — тIаччо а Киевски опытнича а — гIайийца хиннa декхараш кхоачашдаь а ца Iеш, тIеракхоачашдаьдар массадолча хьокхамех.

Тха делегаци цига яхара шина а завода доакха бертат дазлар. ТIаьна цига йАар тхоай заводе юкъейоалайича аттув бола дукхаза а балла методаш, иштта саха царча дIайовлайтар тхоай балла опыт а.

В. НЕГОДНЕВ.
СПКБ «Нефтегазпромавтоматика» опытни завода завкома председатель.

Доазол дехьара

«ШИЙЛАЧА ТIЕМА» РЕЦЕПТАШЦА

ЛИССАБОН. ТАСС спец. корр. Ю. Корнилович, А. Красников хьахойт:

Лиссабона юкъе агIа шира королевски дворец керла лоцув даьккха къеташ я. Дворец сихха ремонт яра дукха хIама дIадахар, бакъда из расход «йиза йоагIаш ль» лерхI португальски Iевзалол: хIана хьалха хинна королевски дворец къаьстта сий долча хьаьшашта НАТО Совета яргIанарча сессена юкъе такъа лоацараш къоастаь мийн. Атлантически блока совещани Лиссабоне яра дукхал болча мутIарерча португальски оагIонтаьара «ховнаш» хилара сессена юкъе такъа лоацараш дорабара гIулакхаш ду официальни Лиссабоне. Дворец лорае в полицеи жандармерей чIоагIъяьча наркизашна, португальски столицера дукха йола тIема хоакъош «тIом бара кийчлаь ха».

3 июне хьаелларгйолча НАТО сессена еш йола кийчо дукхьал Португале ль Iеш яц. Лиссабоне вIашагIккетара хьалххара ха белгалйоалаш я «атлантически хьинарца». НАТО штаб-квартира йолча Бельге Атлантически блока политически комитетех НАТО оборона планироване комитетех заседанеш хиннай. ФРГ-е шиъ дийнахь заседанеш еш хилар НАТО ядерни планироване группа. Цу дерригача вIашагIкхетарашка керттера воца оалаш бар США оборона министр Лэйрд. НАТО Европерча вIашагIкхийттача тIема ниэий лакхехьара гIаммокомандующий инарал Гудпейстер. Пентагона кхыболча эмиссараш Блоке гIоалара шоай партнераш чIоагIагIа тIахьехар пар «НАТО чамогга чIоагIъяра». дIахо а тIема расходаш лакхъяра.

США-е низа а беш. НАТО членаш долча мехкий оборона министраша тIехкъара Брюсселе вIашагIкхийттача дийшар тIема кхоачамаш хьаларга кхы а дукхагIа расходаш дIалхийта ваш хиларах.

Уккхазарча НАТО-на гартарча политически гIозараша теркам тIабохийт лиссабонски сесси ху дйш хьалкха США оборона министра заместитель Паккарда Испани — Греци — Турци—Итали— Бельгера НАТО штаб-квартира яхача маршрутех бокхха инспекцонни го баккхара.

Из иштта никъ беш хилара итогаш йоашхаш белгалдоаккх «Эпока» яхача газето. НАТО къулбехьен фланга «къаьстта теркам» тIабахийта лерхIаш я Пентагон. Из дара къаьстта эльча. Средиземни форда чура США 6-гIа флот «тIом бухургболаш хилар лаьхке», цу форда чура НАТО тIема форда эскара гIулакхаш кхы а лаккхе, хIаьта иштта Роторча (Испани) США тIема форда базе «Посейдон» яхача эттара кернагIча ракеташа кийчъяь хи кIал леза ядерни кемаш лаххийта лерхI.

Гера кийчдара шоаш деш дола тIахьежамаш бакъде гIерташ НАТО инаралаша дIахо а кхерабу Малхбузен Германе обыватель «советски кхерамца». Натовски «кераца» тIема деш дола тIахьежамай, маццар безача советски аракъарча политика чулоацам толдабе гIерташ ду гIулакхаш деш. За НАТО Совета сессе оттаргйола дискусси хьалкьове юккъера а Европе кхераман Iалашъе маццар беза нийсаш гIерташ хилар лоадле лерхIаш.

Цхьабакхьа. хIанзенье а Лиссабоне хьакхьачача дукха болча наблюдателаша журналисташа белгалдоаккхаш мизналара. Европе боккъонца чIоагIа бола машар оттабара тIехьаца Советски Союзо, социалистически сотрудничества кхыча мехкаша доаттабу къахьегам тIа-дIа дикагIа кхетабу общества дукхача наха а иштта Европейски пачхьалкхенай дукхача правительстваша а, «Низа позице тIара» политика хьалдоацараштна тIа-тIа халагIа хул шоай атлантически догмаш юкъеяха.

«ДIАЙХА АХКА» ОТТАШ ЛАТТ

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС КОРР. Г. ФРИМЭНА хьахоит:

Чаттануге дукха ха йоаццаш нах расови хьар берригача мехка негрий геттошка Iоаш болча вгIалон баз мара яц. Негрий кагирхой бе боьх боацаш хилар дакхьаларо юхе шу хьалха Балтимора, Вашингтон, Чикаго, Детройт. Ньюарк кхыйола городаш оагеш хинарараш санна дола социальни лелхамаш юха лаз кхер Iаьйал «Тайм» яхача журнало кхув ехаал кхоакалуш хилари геттой гIоахаш бIаьш даараш бола кагий нах а мехкадий а бе бовх боацар бусаш хилари бахьан долаш, 1968 шера дIайда ахка хинначун тIехьагIа хинарел а доккхагIдола хьалаш дьакулийт хIана социальни цIа лаара» яхаш.

Бе болх да хилар вIайча наха юкъе 5,6 процент мара доацача неграшта юкъе хIама ца эшшаш 10 процент да. Дукххача городашка из кхы а лакхагIа ца. Къаьстта кагирхошта юкъе. Лос-Анжелосе а мехка кхыча йоацкача городашка а бе болх боацаш 30 процентага кхоачаш ба негрий кагирхой «Тайм» яхача журнало таьча лоархIамех укх аьхки бе болх лехаш 1500000 кхоачаш къона америкаьц хургва. Дукххал маццара дIаарда вай кIезига дог доахкийта я болх корзбара. Чикаго городе Iаьадло официальнo хьакхайкаду бе болх боацача 3/5 болча кагирхошта болх бе могиг горорсьаш, ялан.

Iаьта цу хана финансови хадоацаш тIаттача эттара а йокхагIча городехий муниципалитеташа кIезигъ бе болх ла хиларах дуй дола иштта дIайига дола пособеш.

Доалача кIачаво йоах США-на цхьаькха кхы а «Йаьхкхача ханара дIайха ахка» тIаотташ латт. «Геттошка бакха нах массехк шу хьалха хинарел чIоагIа хьа мегъ» яхаш белгалдоах «Тайм» яхача журнало. «Хетаргахь нах массехказа хьар на хулийташ дуталургдац», Уотте с Ньюарка йозарча ...на яхача мет. баьхьа. 1968 шера денз хинарех эттара кхерамеш хургба.

ЕРРИГРОССИЙСКИ СЕМИНАР-СОВЕЩАНИ

«Трамвайни новкъашта эксплуатаци ремонти ена механизаци яра бакхий» опытах лаьца Ерригроссийски совещание ший болх дIабьхьар Грозненски трамвайни управление шоль бетта кхьоалагIчеи шоллагIчеи деношка. Центральни Нохч - ГIалгIайчени коммунальни боахачеи бытови гIулакхаш дарий Iалма - технически общества правлене инициативагIа хьайийллар из совещани-семинар. Цига дакъа лоцаш пар РСФСР городашкарча трамвайни предприятеш новкъий службей дIахьерд совгIа инженерно - технически болхло. Иштта совещание дакъа лаьцар Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитела С. В. Синельникова. Нохч - ГIалгIай АССР коммунальни боахама министра А. Т. Дегаьс. Кхычар «РСФСР наькъий боахам технически дикача хьала тIа хилийтара 1970 шера городской электротраиспорта предприятеш балха чуотех» лаьца РСФСР МКХ городской электротранспорта Керттерча управлене начальника В. А. Неденина «Город Грозне трамвайни наькъашта ремонт ена механизаци ераш» Грозненски трамвайни управление начальника П. Т. Саркисяна. «Трамвай наькъий боахаме керда техника» яхача темах Ленинграда трамвайно - троллейбусни управлене наькъа служба начальника, технически Iалмай кандидата О. Н. Саликова кхычар докладаш йийшар цига. Механизироватни хьисане трамвайни наькъашта ремонт яра опыт дIа-юха йийцар совещане дакъа лаьцарашта.

А. ШИЛОВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллая Грозненца хувналуш морхаш я йолеш, юкъ-юкъе догIа а делхаш, малхбоалехьара гIаьххьача боараме мух я хьекхаш ха хила я фегара температура республике гIолла 17—22, Грозне 19—21 градус йIовхал йолаш хила а тарлу. Кхоанен ломмеи кхьола а йолаш, юкъ-юкъе екха а екхаш, кагнаьа догIа а делхаш, хи а къукъаш, хаьхе лостам боацар гIаьххьача боараме мух а хIакхаш ха хила а фегара температура бийсашка 10—15, денош 18—23 градус йIовхал йолаш хила а мег.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладувгIа

3 ИЮНЬ.

ТЕЛЕВИДЕНИ:

10.15—Дешархошта «Читай город». 10.40 «Бера хана ниъ бар» художественни фильм. 17.15 — «Халкъера самодеятельни ансамблий концерт. 18.00 — Дешархошта фильм. 18.30 — Электросеташ лорарча бокъонех. 18.50 — Маьлхэний ленински университет. Советски халкъа материальни культурни бежараш лахийдара чергача пятилетка декхарий хьакъехьа КПСС XXIV съезд. 19.00 — Кахьегамца сий долаш ва сат Станкевина Ясинова Валентина. 19.10 — Телевизионни кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 19.30 — Киножурнал. 19.45 — Дуней халкъашта юкъера обозрени 20.00 — Шоана, бераш. 20.10 — «Ше альпинистешь» яха телевизионни художественни фильм (хьалхара сери). 20.40 — Советски кино исторе оагIонаш. «Александр Невский» яха художественни фильм.

РАДИО:

6.30 — Пятилетка къахьегаш бIаьста Юрта боахама болхлошта. (гIалгIай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоьмаш. 7.00 — Москва. 7.30 — «Грозненский рабочий». Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 «Сердело» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Хьалха тIакхоьчам болх беш бе (нохчий меттала). 8.40 — Равель «Болеро» (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачий программа. 16.05 — «Къона тIехье» (нохчий меттала). 16.20 — Доакъара школа. 16.35 — «Спортивни орбита тIа» яха радиожурнал. 17.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.16 — КПСС Наитеречни райкома секретара Лопатина ду къамаьл (эрсий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.00 — Москва. 18.10 — Моттигерча авторий произведенешкара концерт (нохчий меттала). 18.40 — Москва.

4 ИЮНЬ

ТЕЛЕВИДЕНИ:

17.15 — «Актуальная камера». Передача дIахьу писатела Ряшинова. 18.00 — Кердадараш. 18.05 — Дешархошта. Искусствах дола дувцараш. 18.30 — Дикаш тейаш бераштех ца тешаш бераштех. 18.45 — КПСС XXIV съезда сохамаш кхоачашде. Новогрозненски мехкдаьтта чекхлоахача заводе хьалха латтараш. 18.55 — Телевизионни кердадараш (гIалгIай, эрсий меттала). 19.15 — Хоамаш, реклама. 19.30 — «Ше альпинистешь» яха телевизионни художественни фильм. (шоллагIа сери). 19.50 — Шоана, бераш. 20.00 — Концерт.

РАДИО:

6.30 — «Юрта Iуйре». 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.30 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.35 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Агитпункте лампаш боаг» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 9.00 — «Халкъагара я халкъана а» яха очерк (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачий программа. 16.06 — Телевиденен радиовещании гIолла йолча Нохч-ГIалгIай комитета инструментальни ансамбль а солистий а концерт. (нохчий меттала). 16.30 «Махкашкен континенташкех гIолла» (гIалгIай меттала). 16.40 — Хьона дагадоагIий войкъост. 17.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.15 — «Къона тIехье» гIалгIай меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.00 — Депутатехьа вола кандидат (эрсий меттала). 18.10 — Ималига хьоамаш долаш беришта дола концерт (нохчий меттала). 18.40 — Москва.

Лостам хила беза

Дукха мах бу дарехаш, парикмахерскеш, кхыйола организацеш я тхо базара доа. Укказа дукха бах ух юрташкара шоай совлеш йола кхачан продукташ йохка.

Тайп-тайпара наьх латтача № 2 йолча тха рынке лостам хила беза. БIехача метте лелае йиш яцаш кхачан продукташ.

Бакъда, базера хоа лостам хилийта а, цIено лелае а тхона новкъарле еш хIамаш дукха да. Эттара хьалха са белгалдаккха безач бе шоаш наlбара точкашта гIалхожан ца беш, царна эша урнаш. Дукхашта даьнхIа хьашкаш Iалаш ца еш багIа «Горпищеторга» а столовеи ресторанийн треста а кулгалхой. Царна кулгарIа 14 ларек я уж йоалаш. Наьхаьа санна транспорт вIаре-м хала давар дукхаш дIахкаьа. Из гха йолаш яц. Массехказа доаш биьб оаха цу хьахьеза торговле Министерстве а горсанинспекцие а. Шоай точкаш базал тIа оттаь № 8 столове а «Махачкала» яхача кафе а кулгалхой ба транспорташ тхо Iалашде деккарийла. Цар деш ольака я хIама дац. Кхы цхьаькха я да. Гаьна ю укказа автостанции а. Автостанцие ший я я дарехаш. Цар а шоай пувчаш дIа а па ккуьлю базара тоахье бIехьний.

Т. ТАНГИЕВ,
№ 2 йолча рынка директор.

ТОЛАМАША ТЕШАДУ

Укх шера къаьстта дика къахьег Грозненски «Химзапчасть» завода болхлоша. Химикий мехкаьттаелойа фагъешка бола гIоиг чакх ба уж. Царна эша оборудовани, техника, кийчъо завода коллективо. Цар хьаштош дуэза кхоачаш а деш пятилетка хьалхарча шера йола тIехкхоачашъеше ладара социалистически декхараш тIайИеза цо. Доахача къахьегамо толамаша къаьстта хьахьовь завода болхлой царех толамца доарIайергхилар. Продукцена реализаци яра оха беттан план 26 чах кхоачашьяьй цар. Завода цехашта юкъе тIаржача социалистически эхье укх шера хьаллара латтиг дIахешаш В. А. Ломакин керте латтача коммунистически къахьегамо бIа лелаеча механо - сборочни участка коллективо. Пхе бетта тIайийца хинна социалистически декхараш «Пачхалкхьацхале» цIении кхы а хьалха кхоачашъяьй цо.

З. ДОШУХАНОВА.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж).
Телефонаш: редактора — 3-44-08; редактора зам.—3-30-11; бехктакхама секретара — 3-34-38; партийни вахарех, культурех, промышленностех отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; кехьаной отделеи бухгалтереи — 3-00-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж).
Телефоны: редактора — 3-44-08; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства —3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 3-00-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05109. Заказ № 5371.